

DOMOLJUB

Izšla vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Karočinca, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarica (šestina „Domoljubova“ širina 30 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljanju primeren pusti po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Če koval promet poštne-hranilnišnega urada št. 834.797.

Štev. 45.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1907.

Leto XX.

Krvice zemljiškega davka.

L. 1896. so se v naši državi uredili naravnostni davki; takrat se je nekoliko preuredil tudi zemljiški davek in nanovo se je vpeljal osebni dohodninski davek. V dotični postavi je določeno, da velja pravzaprav le do 1. januarja 1900; do takrat se mora skleniti v državnem zboru zopet nova davčna postava. „Domoljub“ izpolnjuje samo svojo dolžnost, če že zdaj v zmislu svojih kmečkih bravcev pojasni, kaj mora kmet zahtevati od državnega zbora. Zlasti kmečke zveze naj ne prezro naših člankov, ki naj se obravnavajo pri shodih in po društvih. Danes pričenjamo z zemljiškim ali gruntnim davkom.

Zemljiški davek se plačuje od čistega katastralnega davka, to se pravi od tistega dohodka, ki ostane, če se od skupnega dohodka odštejejo stroški za pridelovanje in spravlanje pridelkov. Cenitev tega dohodka se zvrši tako-le: Cela država se razdeli v cenilne okraje. navadno je eno okrajno glavarstvo tudi en cenilni okraj. Vse zemljišče je določeno po tem, kar se na njem prideluje: polje, pašnik,

gozd i. t. d. Vsaka taka vrsta se pa razdeli v osem razredov po svoji dobrini; čim boljša je, v tem manjši razred se uvrsti. Potem se pa določi, koliko donaša v dotičnem okraju vsak razred vsake posamne vrste zemljišča na enem hektaru čistega katastralnega dohodka. Nato pa posebna komisija uvrsti posamne parcele vsako v svoj razred. Koliko mora nesti ves gruntni davek, je v postavi določeno; za celo državo brez odbitka je naloženih 70 milijonov kron na leto. Potem se lahko preračuna, koliko odstotkov pride na čisti katastralni dohodek in koliko potemtakem na posamno parcelo. Po odbitkih, ki so tako neznatni, da od njih ni vredno govoriti, znaša sedaj naš zemljiški davek 19·3 odstotkov; torej plača zemljiški posestnik od 100 kron čistega katastralnega dohodka 19 kron 30 vin. zemljiškega davka.

Zdaj si pa pogledjmo krvice, ki se tega drže:

1. Pri malih in srednjih posestvih sploh o čistem katastralnem dohodku ni govora. Za slabo dnino dela kmet od zgodnjega jutra do trde noči. Cena njegovim pridelkom je nizka, plače za posle in delavce pa vedno večje; vrh tega marsikje še delavcev dobiti

ni, ker boljše moči pobere kasarna, tovarna in Amerika.

2. Pri cenitvi čistega katastralnega dohodka se postava nič ne ozira na to, ali je dotični posestnik zadolžen ali ne. Zemljiški dolgovi ogromno rastejo. Od l. 1868. do l. 1900. so se pomnožili samo vknjiženi dolgovi od 2800 milijonov do 5600 milijonov kron. Če prištejemo še osebne, nevknjižene dolgove, imamo gotovo nad 6000 milijonov. Po pet odstotkov znašajo samo obresti 300 milijonov kron na leto, ki jih mora spraviti skupaj posestnik s svojim potom in svojimi žulji. Pravzaprav dela zadolžen kmet samo za svoje upnike; suženj je svojih dolgov; samo po imenu se še šteje za gospodarja, plačati pa mora zemljiški davek, kakor vsak drug.

3. Cenitev se tudi veliko premalo ozira na kraj, kjer je kako zemljišče. Ob dobrih cestah in ob železnici je vrednost vsa druga, nego v krajih, kjer ni pripravnih prometnih zvez.

4. Pri rubežni in pri dohodninskem davku se gleda na to, da ostane dotičnemu človeku to, kar potrebuje za življenje nezarubljeno ali nezadavčeno. Pri kmetu se davkar na to nič ne ozira. Če mu tudi nič ne ostane, če mora tudi za davke delati nove

dolgove, plačati mora, sicer gre na boben.

5. Noben davek ni tako visok, kakor je zemljiški. Rentni davek, to se pravi davek od obresti, ki jih kdo dobi od svojega naloženega denarja, znaša samo en in pol do tri odstotke; samo od nekaterih državnih papirjev se plača po deset od sto. Pripomniti pa moramo, da večina hranilnic plačujejo same rentni davek, to se pravi: plačati ga morajo dolžniki, vlagavci dobe svoje obresti v celem znesku. Osební dohodninski davek gre samo do štiri od sto in se pričinja šele pri tistih, kateri imajo več nego 1200 kron letnih dohodkov. Vrhtega pa kmet ne more nobene pedi svojega zemljišča skriti; vse je izmerjeno in popisano, medtem ko se milijoni v denarju ali papirjih lahko skrijejo, da ostanejo neobdavčeni.

6. Na zemljiški davek se nalagajo deželne, okrajne in občinske doklade, ki so splošno vedno večje. Od dohodninskega davka se doklade ne plačujejo. Tudi to je krivično.

Zato je umljivo, da kmet zahteva preuredbo zemljiškega davka. Posamne nasvete v tem oziru priobčimo v prihodnji številki.

Vinski zakon.

Dunaj, 27. oktobra 1907.

Dobil sem od vinorejcev več vprašanj, kedar stopi v veljavo novi zakon proti ponarejanju vina. Ker je ta zakon velike važnosti, zato je potrebno, da se ž njim natančneje seznanijo vinorejci in vinski trgovci.

Novi vinski zakon stopi v veljavo s 1. decembrom tega leta; isti dan pa je razveljavljen zakon z dne 21. junija 1880., ki ureja izdelovanje in prodajo vinu podobnih pijač.

Bistvene določbe novega zakona so: Vino je pijača, ki se napravi iz mošta, kateri je iz svežih vinskih jagod. Ta zakon torej ne velja za vino iz sadja, drugih jagod in sladu, tudi ne za lekarniške pijače, ki jih zdravstvena oblast prišteva zdravilnim vinom (§ 2.)

Vina in mošta pa ne ponareja in v smislu tega zakona tudi ne zapade kazni, kdor vinu ali moštu, da je trpežen, primeša prav malo neškodljivih snovi ali do 1 % špirta. Kaznivo torej ni čiščenje vina z neškodljivimi čistili, žvepljanje, mešanje z ogljikovo kislino in razbarvanje z očiščnim lesnim ali kostnim ogljem. Tudi ni kaznivo mešanje z vinom ali vinskim moštom, zdravljenje vina z vinsko kislino in sicer k večjemu 1 gram kisline na 1 liter ali 5 gramov natrijevega bisulfata na 1 hektoliter vina; dovoljeno je tudi barvanje vina s tropinami črnega grozdja ali praženim sladkorjem. Te določbe § 3. veljajo tudi za poslajena, peneča in dišeča vina. Za izdelovanje sladkega desertnega vina se sme uporab-

ljati sladkor, pa tudi rozine, toda le v toliki meri, da izdelek nima več ko 22 in pol odstotka alkohola. Kdor pa hoče izdelovati poslajena, peneča in dišeča vina, mora to natančno okrajnemu glavarstvu, pa tudi prostore zaznamovati, kjer hoče ta vina izdelovati in prodajati.

Paragraf 5. določa, da se sme navaden sladkor primešavati vinu ali slabemu moštu. V vsakem takem slučaju pa je treba dovoljenja na podlagi nekolekovane prošnje. To dovoljenje daje okrajno glavarstvo posameznikom, občinam in velikim pokrajinam, deželna vlada pa več političnim okrajem skupaj.

Kdor pa brez dovoljenja politične oblasti primešava sladkor navadnemu vinu ali vinskemu moštu ali prodaja tako poslajeno vino in mošt, dobro vedo, da je bil sladkor primešan brez dovoljenja, ta zapade kazni do 1000 kron in zaporu do enega meseca.

Vsako drugo ponarejanje vina se kaznuje po §§ 11. in 12., zakona o prometu z živili. Prepovedano je primešavanje sušenega sadja, rozin, fig, rožičev, raznih rastlin ali izvlečkov, saharina, glicerina, nečistega špirta, tamarind, sadnega vina in mošta, kalvil, soli, mavca, boraksa itd. itd.

Tudi zapade kazni, kdor zaznamuje vino ali mošt, ki je bil poslajen s sladkorjem, za »raravni« ali »izvirni« pridelek. Prepovedano je za prodaj delati, ponujati ali prodajati vinu podobne ali z vinom mešane pijače, izvemši vino iz sadja, nevinskih jagod in sladu.

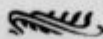
Z vinom pomešane pijače in za prodajo prepovedane so:

Petijot, razmnoženo vino (pijača iz vinskoga mošta ali vina, razmnoženo z vodo), drožno vino ter zmesi iz vina s sadnim moštom, jagodnim vinom ali medicino.

Dovoljeno pa je napravljati petijot za dom, to ie, za domačo družino, posle in uslužbenice, če se to naznaní pristojnemu županstvu in tudi množina petijota. Vse posode, v katerih se dela ali hrani petijot, morajo imeti napis, da je izključen vsak dvom.

Vsakdo mora imeti v svoji vinski kleti ali hramu, kjer se izdeluje vino za prodajo, na vidnem mestu nahite določbe tega zakona. Vsak prestopnik glede petijota more politična oblast kaznovati z denarno globo do 200 K ali z zaporom do 14 dni.

Za vsako deželo se bode nastavljal kletarski nadzornik, po potrebi tudi več. Ti kletarski ali vinski nadzorniki, ki bodo podrejeni deželni vladi, bodo imeli dolžnost, paziti na to, da se bode zakon izvrševal v prid vinorejcev in konsumentov. Ta zakon pa dobi še-le pravo veljavo in korist, ko bode tudi ogrski državni zbor sklenil enak zakon, kar je že določeno v novi pogodbi z ogrsko državo.

Polaki!

Podpisani rodoljubi vas vabijo na važen shod, ki se bo vršil v Ljubljani dne 11. novembra t. l. kot ustanovni občni zbor »Slovenske podružnice avstrijske Rafaelove družbe za varstvo katoliških izseljencev.«

Izseljevanje naših polakov v Ameriko in druge tuje kraje je mogočen polav, ki sega globoko v gospodarsko, družbeno in politično organizacijo slovenskega ljudstva. Leto za letom raste število onih Slovencev, ki zapuščajo domovino mladi, zdravi, krepki, delavni in ki nosijo svoje dušne in telesne moči napredni tučcem po svetu. Ako se izseli toliko tisoč naših ljudi vsako leto, moralo nastati sčasom v vrstah našega naroda velike vrzeli, ki jih bodo zasedli tučci. Po malem ra-

čunamo na leto 10.000 (reci deset tisoč) izseljencev iz vseh slovenskih pokrajin, od katerih povprečno vsak vzame seboj 500 kron vrednosti, kar znaša letnih pet milijonov K; to je vsota, ki mora kmalu znatno zmanjšati narodno premoženje. Izseljevanje je prava pijavka, ki pije kri in mozeg iz našega naroda. Večkrat je res šila in revščina, ki jih mnogo žene na tuje, ker doma ne najdejo povtov in sredstev, si pomagati. Kdo jim more zameriti? Še več pa jih izpelje želja, si hitro in izdatno pomagati do premoženja, ko vidijo, da si ta in oni prisluži v par letih v tujini denarja, ki pri nas doma velja že za bogastvo. Tudi to bi še ne bilo slabo, ko bi se pametno vršilo.

Vse hrepeni po denarju, po sreči. Ali pa res najdejo vsi, kar s takim trudom iščejo? Izkušnja nam odgovarja, da mnogo naših rojakov zadene na tujem prezgodnja smrt; drugi se sicer vrnejo čez nekoliko let domov, nekateri prazni, nekateri tudi z denarjem, pa so čisto telesno in duševno opešali; bolehní, pohabljeni se ne morejo veseliti sadu svojega trudopolnega dela. Le malo je torej število onih izseljencev, ki jim je sreča mila, da si pribore zares dobro stanje ali v Ameriki, ali po vrnitvi doma.

Račun našega izseljevanja kaže na izgubo; kaj nam je storiti? Zabraniti in ustaviti se to veliko moderno gibanje sedanje dobe ne da; omejiti in urediti pa se da, in skrajni čas je že, da to storimo. To pa je težka naloga, ki se more uspešno izpeljati le z združenimi močmi.

Drugod po svetu vidimo državo, občine in sploh javnost, da obračajo vso pozornost na izseljevanje, ker čutijo važnost tega pojasa. Naj li mi držimo roke križem? Ne. — Prav zato vas vzbimo na ta shod, da se resno pomenimo, kaj je naloga države, dežele, občine, kaj dolžnost posameznikov v tej prevažni zadevi, in da osnujemo podružnico Rafaelove družbe, ki naj bi bila moralno središče vsega tega delovanja.

Pričakujemo vas sigurno na ta shod in računamo na vašo pomoč pri rešitvi te težavne zadeve.

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, na praznik sv. Rafaela, dne 24. oktobra 1907.

Dr. A. Gregorčič,
državni in deželni poslanec.

Franc Grafenauer,
državni in deželni poslanec.

Dr. Anton Korošec,
državni poslanec.

Fr. Povše,
državni in deželni poslanec.

Fran Demšar,
državni in deželni poslanec.

Jožef Gostinčar,
državni poslanec.

Fran Jaklič,
državni in deželni poslanec.

Dr. J. Ev. Krek,
državni in deželni poslanec.

Dr. V. Schweitzer,
deželni poslanec.

Dr. Ign. Žitnik,
državni in deželni poslanec.

Dr. J. Janežič,
za pripravljavni odbor.

Političen pregled.

VELIKANSKI USPEH POSLANCEV S. L. S.

Kakor blisk je šla v sredo po vsej slovenski domovini vest, da se je našim poslancem posrečilo rešiti slovensko srednješolsko vprašanje tako, kakor si ga bolje v teh razmerah skoro ne moremo želeli. Vprašanje, o katerem so naši liberalci pač mnogo govorili, a nič delali, je sedaj rešeno. Naj na kratko zabilježimo ta uspeh, na katerega je S. L. S. po pravici lahko ponosna, uspeh, ki je našim liberalcem prišel tako nepričakovano, da jim je zaprl vso sapo.

Ravnateljem I. državne gimnazije v Ljubljani je imenovan Slovenec dr. L. Požar. — Vlada se je odločila, štiri spodnje a-razrede na I. državni gimnaziji v Ljubljani pod samostojno učno vodstvo postaviti in jih premestiti v Waldherjovo hišo. Upravno vodstvo pa ima slovenski ravnatelj I. državne gimnazije tudi nad temi nemškimi razredi.

Vlada hoče I. in II. državno gimnazijo v Ljubljani ter gimnaziji v Kranju in Novem mestu polagoma posloveniti, in sicer tako, da se razširi slovenski učni jezik tudi na višje razrede.

Na teh gimnazijah se bodo sprejemali kot profesorji le take učne moči, ki imajo skušnjo tudi v slovenščini kot učnem jeziku. Vse navedene štiri gimnazije naj veljajo odslej kot izključna slovenska posest.

To je uspeh, ki mora z veseljem in radostjo napolniti ves slovenski narod. Dočim nismo imeli Slovinci doslej niti ene popolne slovenske gimnazije, dobimo sedaj kar štiri. Nemščine se bo podučevalo na teh gimnazijah le toliko, da se dijaki nauče tudi nemščine, ki jim je v vseh stanovitih potrebna.

Vsak slovenski rodoljub bi moral odkritosrčno pozdraviti ta velikanski uspeh naših poslancev, saj je pomen teh pridobitev jasn na prvi pogled! Toda ne! Slovenski liberalci so drugega mnenja; to pa seveda zato, ker tega uspeha ni dosegel Hribar, ampak poslanci Slovenske Ljudske Stranke. Žveplo in ogenj bljuvajo liberalni listi na naše poslance in jih pitajo z — izdajalci, ker so morali dovoliti tudi Nemcem nižjo gimnazijo. Stara pesem, kakor amen v očenašu, je moralo to priti! Naši poslanci gotovo najmanj zahtevajo hvala in slave od liberalcev, toda ti jih polivajo z gnojnico, ko bi morali vsled svojih neuspehov vsaj molčati — to je značilna poteza politike naših liberalcev.

DRUGI VELIKI USPEH NAŠIH POSLANCEV.

je dovoljenje slovenske trgovske šole v Ljubljani. Kakor nismo imeli Slovenci doslej slovenske gimnazije, tako tudi nismo imeli slovenske trgovske šole. Leta in leta so se že čule zahteve po taki šoli, in zopet so bili naši poslanci oni, ki so jo izvojevali.

V sredo se je poklonila deputacija »Slovenskega kluba«, obstoječa iz poslancev dr. Šusteršiča, Šukljeja in Jakliča ministrskemu predsedniku baronu Becku in naučnemu ministru Marchetu in jima predložila zahtevo, da se v Ljubljani ustanovi slovenska trgovska šola. Oba ministra sta se izrekla zelo povoljno in sta izjavila, da bo vlada s svojega stališča, kolikor je od nje odvisno, vse storila, da se zadeva tako požuri, da se more že s prihodnjim šolskim letom pričeti s podukom na slovenski trgovski šoli v Ljubljani.

Vlada je pripravljena, ako ustanovi tako šolo dežela, šolo izdatno podpirati z denarjem. Deželni odbor ima sedaj določiti, ali bo šola dvo- ali štirirazredna. — Kot tretjo lavoriko na šolskem polju ima zabilježiti Slovenska Ljudska Stranka dejstvo, da je zagotovljeno

PODRŽAVLJENJE IDRIJSKE REALKE.

Ta zahteva ni nova. Mnogo korakov so v tem smislu že storili naši poslanci, pretečeni teden je pa prinesel uspeh. V sredo se je oglašila deputacija »Slovenskega kluba« pri ministrskem predsedniku in naučnem ministru, in vnovič zahtevala podržavljenje idrijske realke. Na obeh mestih je deputacija dobila dovoljen odgovor. Upravičeno je mnenje, da se podržavljenje idrijske realke izvrši že s šolskim letom 1909/10. Za tekoče šolsko leto je idrijska občina dobila od vlade podpora 5000 K.

NAGODBENA RAZPRAVA.

Ker je o nagodbi govorilo že toliko govornikov, ni čuda, da noben govornikov ne ve povedati nič takega, kar bi še vzbujalo splošno zanimanje. Sicer pa še noben govornik ni prehvalil vladne predloge. To je pa tudi povsem naravno. Pogodba, ki bi ugajala vsem željam in zahtevam, je sploh izključena, ker Mažari tudi niso padli na glavo. Govorniki govorijo večinoma le svojim ožjim tovarišem.

Večjo pozornost pa je vzbujal s svojim govorom ministrski predsednik Beck. Priznava, da nagodba ni popolna, zmagala ni ne avstrijska ne ogrska vlada, zmagale so le velike gospodarske koristi cele monarhije. Vendar more sedanja pogodba za desetletje zagotoviti državi in delavskim stanovom mir in delo! — Znamenit je bil tudi

DR. ŠUSTERŠIČEV GOVOR O NAGODBI.

Označil je stališče »Slovenskega kluba« v tej zadevi. Konečno sodbo bo de ta klub izrekel pozneje, presojali pa bodo to vprašanje s stališča Jugoslovanov in skupnih avstrijskih teženj. Neljub prizor se je vršil pri tej priliki s poslancem »Jugoslovanskega kluba« Tresič-Pavičičem, ki je zabrusil našim poslancem v obraz psovko »vladni hlapci«. In to samo zato, ker naši poslanci verujejo vladi glede Belokranjske železnice. Znano je, da je že kakih 40 inženirjev prišlo v Novo mesto, in vendar naši liberalci še ne zaupajo vladini obljubi. Poslanec Tresič je dobil od naših pa tudi čeških poslancev krepak odgovor. Šusteršič je nato stvarno dokazal, da je gradnja Belokranjske železnice dognano dejstvo.

Koncem seje odobri zbornica dr. Šusteršičev predlog, da naj se nagodbeni predlogi nakažejo nagodbenemu odseku 52 članov. Naš »Slovenski klub« bodeta v odseku zastopala dvorni svetnik Šuklje in slovenski koroški poslanec Grafenauer. Ta sicer ni član »Slovenskega kluba«, toda klub mu odstopi mesto v važnem odseku, kjer bo mogel govoriti tudi o koroških razmerah.

NAGODBA V OGRSKEM DRŽAVNEM

Ogrski ministrski predsednik Wekerle je v terek govoril v ogrskem državnem zboru o nagodbi. Svoj govor je končal tako-le: Mi nismo nikoli trdili, da je nagodba silajna, toda v teh razmerah se ni dalo boljšega doseči. Bili smo po dobrem prevdaru in iz gospodarskih in političnih razlogov za to, da se nagodba sklene. — Isto je povdarjal tudi Košut. Vendar je tudi v ogrskem državnem zboru mnogo takih, ki ne mislijo glasovati za nagodbo. Kakor se poroča, se pripravlja cela akcija, ki je naperjena proti nagodbi. Vendar ni skoro nobenega dvoma, da bo tudi pri Ogrih vladna predloga prodrila.

NEEDINOST V ČEŠKEM KLUBU.

Poročali smo, da sta oba češka ministra podala demisiji, in odstopila. Ker si Beck ni

mogel zagotoviti za nagodbo čeških glasov, je odobril mladočeški klub demisijo obeh ministrov in podal izjavo: Izvrševalni odbor se zahvaljuje češkima ministroma za njeno požrtvovalno delovanje in odobrava z zadovoljstvom njunim odstop. — Ti ljudje so pravzaprav sami prisilili svoja ministra, da sta odstopila; in sedaj so veseli, da imajo proste roke nasproti vladi. Pozabili so samo na to, da so sedaj izgubili tudi vso svojo zaščito pri vladi.

Govori se, da vlada vsled zamotanih razmer ne misli vsaj do Božiča, morda še dalje, vzeti na znanje demisiji čeških ministrov; mnogi tudi mislijo, da Pacakova demisijska sploh ne bo vzeta na znanje, marveč da ostane še minister, Fořt pa da dobi naslednika.

POLJAKI V DRŽAVNEM ZBORU.

Poljaki in Rusini se gledajo, kakor pes in mačka; zato ni nikomur všeč, če dobi drugi od vlade kako ugodnost ali dovoljenje. Tako je sedaj vlada ugodila nekaterim narodnim zahtevam Rusinom, zakar so Poljaki užaljeni. Poljski minister rojak Dzieduszycki je zato podal svojo demisijo, ker se ne vjema z vsebino pogajanj med Beckom in Rusini. Drugi vzrok njegovega odstopa je tudi to, da je konservativna stranka v poljskem klubu, kateri se prišteva grof Dzieduszycki, po novih volitvah v manjšini in da hočejo demokrate dobiti krmilo v roke.

GOSPOSKA ZBORNICA

je izvolila pogodbeno komisijo in kvotno deputacijo. Komisija hoče natančno proučiti pogodbo kmečkih in gospodarskih uslužbencev ne le z gospodarskega stališča, marveč tudi s stališča glede na bodoči razvoj monarhije. Načeljuje ji baron Chlumecky.

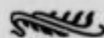
SKLICANJE DELEGACIJ.

Delegaciji bodeta letos klicani na Dunaj dne 27. decembra. Kot prva točka bo pripadla delegacijam rešitev skupnega proračuna, glede katerega se je ministrski svet sporazumel. Zasedanje se bo raztegnilo na mesec januarij.

OBSEDNO STANJE V BELGRADU.

V glavnem mestu Srbije, Belgradu, je zborovalo 3000 ljudi, ki niso zadovoljni z vladno politiko. Poslanci so naglašali, da je vladna politika pogubna, češ, da hoče ustavno svobodo zatirati. Nad Belgradom je razglašeno obsedno stanje. — Tudi socialni demokrati so nameravali prirediti poulične demonstracije proti vladi. Ko je te poizkuse hotela preprečiti policija, so se socialisti stepli ž njo.

Pogačanja o trgovinski pogodbi s Srbijo so se 28. prejšnjega meseca vršila na Dunaju. Pričeli so že s tretjim branjem pogodbenega načrta. Vendar ni pričakovati, da bi kmalu prišlo do uspeha.

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

(Dalje.)

6. »Goričan, zidati morate!«

Potem ko je sivolasi župnik zapustil hišo, je divjal gospodar nekaj časa po sobi gorindol, nato je burl iz hiše. Pri hišnih vratih ga sreča dr. Liške z zardelim obrazom.

»Oh, to je prav!« dé priliznjeno pastor.
»Ravnokar sem vas hotel iskati.«

»Mene?« vpraša Goričan zmeden.

»Da, vas . . . Zdelo se mi je, da potrebujete tolažbe in korajže po nevihti, ki vas je ravnokar zadela.«

»Hudo vreme sem že pometel iz hiše,« odvrne gospodar razjarjeno.

»O, kaj še!« se smeje pastor zadovoljno.
»To ste storili prav! . . . No, pridite v verando. Dr. Kilbert čaka na vas, pripovedovati nama morate vse, kakor se je dogodilo.«

Goričan je šel rad. V verandi mu pride advokat nasproti in kliče:

»Peklenko pridigo ste poslušali, Goričan, kaj ne?«

»Bilo je nekaj takega,« zaškriplje gospodar z zobmi.

»Ali vam je omehčal srce?«

»Kaj še . . . pokazal sem mu vrata, ko mi je bilo preveč.«

In med vednim smehom obeh tujcev je pripovedoval Goričan dogodek z župnikom.

»Prepričan sem, da ga ne bo tako kmalu spet sem gori,« dé pastor; »kdo je neki našental tega starega fara, da je prišel rogovilit sem gori?«

»Nihče drugi, kakor Cilka,« pravi advokat.

»Župnik pa pravi, da ni z njo niti besedice izpregovoril,« zatrjuje Goričan.

»E, kaj farju ena laž več ali manj!« se smeje advokat. Pastor pa, ki je zaslutil primeren trenutek, prične z važnim glasom:

»Goričan, vi ne potrebujete župnika in tudi na sosesko niste navežani; na svoje noge se postavite! . . . Ako se pametni in imate količkaj korajže, potem lahko v par letih kakor grof zaničljivo gledate na bajtarje tam spodaj in na starega fajmoštra. Če se bodele le znali prav lotiti stvari! Kakor bi dež lil, tako bo padal denar v vaše žepe, in zapomnite si: samo denar vam bo prinesel moč in veljavo!«

»Bi že bilo,« stoka Goričan, »ali denar se veliko lažje kotali navzdol kakor navzgor.«

»Zapomnite si, Goričan, kar vam povem sedaj,« dé pastor svečano; »vaše sedanje gospodarstvo je otročarija. Veliko več denarja vam gre iz rok, kakor pa je videti. Meriti morate z večjim merilom — zidati morate! . . . Pravim vam, Goričan, vaša hiša ima veliko bodočnost pred seboj. Dobro poznam deželo, pa nikjer ne poznam tako lepe lege, kakor jo ima ta kraj tukaj. Saj ste videli sami, kako je ngajalo gospodi pri vas. Najraje bi bili na vse večne čase ostali tukaj. — Zato pa, Goričan, morate tamkaj na oglu postaviti veliko vilo s sobami za tujce in s primerno gostilno. Zagotavljam vam, vsak kotiček v njej bo napolnjen skozi celo poletje. Višje cene bodele morali nastavit, kakor sedaj — in če ne postanete v par letih bogatin, si dam odsekati vseh pet prtov na roki.«

Goričan je trepetal vsled razburjenja. Zidati, pričeti na drug način gospodarstvo — mu svetuje gospod, ki se je mnogo učil in mnogo popotoval. Zdelo se je ubogemu možu vse skoraj kakor sanje.

»Zidati bi že bilo prav,« vzdihuje potrto, »ali vraga, kje naj vzamem denar?«

»Kaj pa bo stalo to?« odvrne pastor; »kamenje in les imate pred nosom, to pa je pri zidanju glavna stvar; sicer pa lahko, ako bo treba, prodaste nekoliko polja in travnikov.«

»Povsod so dolgovi na njih, kvečjemu tisoč goldinarjev bi bilo še prostih,« razlaga Goričan.

»Ali vaša žena nima nobenega premoženja?« vpraša advokat.

»Pač, dva tisoč goldinarjev,« odvrne kmet, »ali teh se dotakniti ne smem.«

»Lepa reč to,« se smeje advokat, »vi ste postavni upravitelj ženinega imetja; lahko ga naložite, kamor hočete — bolj varno ga pa ne morete naložiti nikjer, kakor pri takem podjetju.«

»Prva reč je, da se z zidanjem prične,« zatrjuje pastor. »Če je enkrat začetek storjen, potem gre vse samo po sebi. Sicer pa, ako bi se vam kaj ponesrečilo, še zmiraj lahko računate na nas. V veselje bi nam bilo, ako bi smeli tako naprednemu možu, kakor ste vi, pomagati po svojih bogatih močeh. Prepričali se bode, da mi luterani ljubezni do bližnjega ne oznanjujemo samo, ampak tudi izpolnjujemo v dejanju.«

»Predobri ste, dragi gospodje,« se zahvaljuje Goričan ves srečen.

»Nobenih okolnosti, prijatelj! Glavo pokonci in urno na delo!« bodri pastor; »načrt vam bom dal napraviti na svoje stroške, v enem tednu ga lahko dobite; a z zidanjem morate pričeti že jeseni in prihodnje poletje mora biti končano. — Ali vam je prav tako?«

»Prav, prav!« zatrjuje kmet. »Ako mi bode, vi pomagali, potem mora stvar izpod rok!«

»To bo stari far zdolej v vasi škripal z zobmi,« jezika advokat; ». . . Goričan, zdaj se bode, lahko maščevali nad njim. On bi rad zaprl vso dolino pred tujci, a prihajali bodo k vam kar trumoma.«

Svit veselja je švignil Goričanu čez obličje.

Še dalje so se razgovarjali o novem načrtu. Konečno so si možje podali roke in se ločili. Tujca sta krenila v gozd, Goričan pa proti svoji hiši.

7. Zmaga ljubezni.

Goričan se je ustavil pri hišnih vratih. Čul je iz odprte kuhinje glasen prepir med dvema ženskama. Prva je bila Cilka, druge pa ni spoznal precej po glasu.

Druge je kričala: »Moja hči mora proč, proč mora! Ne pustim je v luteranski hiši.«

Goričan je spoznal žensko po glasu. Bila je Zeفرinka iz vasi; njena najmlajša hči je služila za kravjo dekle pri Goričanu. — In slišal se je tudi glas Cilke. Bila je zelo razburjena.

»Naša hiša ni luteranska!« je vpila.

»No, kaj pa je tvoj mož, ako ne luteran?« zakriči Zeفرinka.

»Ti glej na svojega moža! . . . Ako bi bil vsakdo tak kakor je moj mož, bi ne bilo nič hudega na zemlji!«

»Lep mož, ki svojjo ženo pretepa.«

»To ni res!«

»Kaj, to ni res? Saj si sama tožila Marinko.«

»Od konca do kraja zlagano!« kriči Cilka strastno. »Nobenemu človeku nisem zinila besedice . . . Z Marinko že nisem govorila cele kvatre.«

»Potemtakem so pa ljudje videli, kako te briše tvoj mož.«

»Nihče ni videl. Hudi jeziki nas obrekujejo . . . In pravim ti, Zeفرinka, z nobeno žensko v vasi bi ne menjala.«

»Zakaj si pa poklicala župnika, da so prišli mirit?«

»Nikdar nisem poklicala župnika. Že dva meseca ali še več nisem govorila z njimi.«

Jurij je planil v kuhinjo. Potisnil je Zeفرinko skozi vrata in vpil za njo:

»Da ne prestopiš več praga naše hiše! . . . In tvoja hči naj precej pobere svoje cape in gre, odkoder je prišla!« —

Nato je šel Jurij počasi v svojo spalnico in je ondi zrl nekaj časa nemo pred se. Prišla mu je lepa misel. Ozrl se je v fotografijo svoje žene. Čimdalje je ogledoval mladi, lepi obraz svoje žene, tem mehkeše mu je postajalo srce. Čutil je, da je njegova žena plemenita

in velikodušna; zelo je razžalil njeno ljubezen. Ali vkljub temu se je dolgo bojeval s svojim napuhom. Konečno pa je vendar potegnil fotografijo iz svojega žepa in jo položil predse.

Tedaj pa vstopi Cilka. Takoj opazi, da hoče mož nekaj skriti pred njo. Stopi bližje in zapazi podobo v njegovi roki. Žalostno in globoko mu pogleda v oči, stegne roko po podobi, in Jurij se ne ustavlja. — S tresočimi prsti vtakne Cilka fotografijo na prvotno mesto. Nato nasloni svojo glavo Juriju na rame in vpraša sladko:

»Kaj-ne, Jurij, prav je tako?«

Jurij se ni mogel vzdržati. Objel jo je z rokami in jo poljubil na čelo.

»Seveda prav!« dé on mehko, nato pa vikne glasno: »O Cilka, ali mi moreš odpustiti?« — Zelo sem te razžalil; ali veruj mi, storil sem to v neumni jezi. Kesam se svojega dejanja. Vso noč nisem mogel zatisniti očesa zaradi tega.«

Cilka prime moža za desnico in dé: »Vse je odpuščeno — Jurij, rada te imam!«

Ko sta si gledala srečno drug drugemu v oči, sta se spomnila oba dnij prve, čiste ljubezni. Čez nekaj časa prične žena prikupljivo:

»Kajne, Jurij, kar je bilo v zadnjih dnevih, bova vse pozabila?«

»Ako boš ti mogla pozabiti, Cilka,« odvrne on.

»Rada, Jurij, in lahko bom pozabila . . . in odslej bova zopet združena v ljubezni in zvestobi.«

»In nič naju ne bo ločiti moglo,« pravi on ginjen.

Cilka ga zopet prime za roko, pogleda ga gorko v oči in dé proseče:

»Kajne, Jurij, Gospoda Našega bova tudi zopet ljubila?«

»Kdo bi Gospoda Našega ne ljubil?«

»O Jurij,« pravi žena tiho, »ko je prej Zeفرinka rekla, da si ti luteran, mi je bilo, kakor bi mi z nožem prebodel srce — o Jurij, tako me ni še nobena stvar bolela. Kajne, Jurij, kaj takega ti ne sme očitati nihče? Kajne, svoji veri ostaneš zvest?«

»Oh, Cilka,« pravi on užaljeno, »ali me imaš za tako hudobnega, da bi mogel zatajiti svojo vero?«

»Nikakor, Jurij,« se brani žena, »ali ti tujci tukaj mi povzročajo toliko strahu.«

»Bodi pametna, Cilka! Marsikak lep krajcar nama prinese v hišo.«

»A imajo tako zaničljive govore,« odvrne žena; »večkrat ne vem, kaj pomenijo njihove besede, a da ne pomenijo nič dobrega, to dobro vem.«

»Naj govore, kar hočejo,« odvrne mož, »kar govore o veri, to se me ne prime. V gospodarstvu pa so mi že marsikaj dobrega svetovali in mnogo pomagali.«

Oba molčita nekoliko časa. Nato zopet prične žena:

»Jurij, v soseski je toliko razburjenja zaradi tebe.«

»Ljudem ni mogoče zavezati jezikov,« odvrne Jurij nejevoljno.

»Tako hudo mi je, ako slabo o tebi govore; . . . Jurij, nekoliko bi lahko storil proti temu.«

»Kako pa?« vpraša on.

»Jurij, ako boš hodil zopet pridno v cerkev, kakor prej, bo gotovo utihnili obrekovanja. Kako bi me to veselilo.«

»Hočem hoditi,« zatrjuje on, »kadar mi bo mogoče — pa ne zaradi ljudi, ampak zaradi tebe, Cilka.«

»In zaradi Našega Gospoda, kajne Jurij?«

»Da, ker to tebe veseli.«

Stisnila sta si roke.

(Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Župnija Slavina je podeljena č. g. Jožefu Lazniku, doslej župniku v Polhovem gradu.

Slovenskih časnikov je 69, med njimi je pet dnevnikov, in sicer trije na Avstrijskem in dva v Severni Ameriki.

Legar se je pojavil na celjski gimnaziji. Nekaj dijakov je obbolelo za to boleznijo.

Trgovska in obrtna zbornica Kranjska je na zahtevo svetnikov S. L. S. sklicala sejo za četrtek, dne 31. oktobra, radi Belokranjske železnice. Svetnik Kregar je stavil preje resolucijo v odsekovi seji, h kateri je prišel tudi Hribar. Ta se je polastil Kregarjeve resolucije in jo utemeljeval v zbornici. Kregar je ostro prijel Hribarja radi njegovega nastopa v državnem zboru glede Belokranjske železnice. S tem nastopom, ko je potoval v Budimpešto in podpisal obstrukcijski predlog zoper nagodbo, torej tudi zoper železnico, je Hribar vse stvari le škodoval. Hribar se je prav zvito, kakor zna le kak agent, izgovarjal. Po daljši debati se je sprejel predlog, naj vlada vse korake stori, da se zgradi Belokranjska železnica. Da smo prišli do tega predloga, je zopet zasluga svetnikov, ki zastopajo S. L. S. v trgovski in obrtni zbornici.

Zanimiva pravda se je vršila pretekli teden v Gorici. Državni pravdnik je tožil pisarja advokata dr. Treota, nekega Gilčverta, radi odušitva. Sicer je sodišče tega človeka oprostilo, a prišlo so stvari na dan, katerih se mora sramovati vsa liberalna goriška stranka, katere pristni zastopnik je omenjeni Gilčvert. Zato ga pa tudi liberalci zagovarjajo. Ravno s tem pa kažejo, da so liberalci stranka kmečkih oderuhov. Odušitvo je tisto zlo, na katerem boleha in umira naš kmečki stan. Kdor zagovarja to zlo, kdor zagovarja odušitvo, ta je grobokop slovenskega kmečkega stanu. Naj bi se že naše ljudstvo zavedlo, naj bi že zapustilo svoje grobove, naj se reši gospodarske komande liberalnih oderuhov ter naj se poprime zadružne misli, ki edina bo rešila našega kmeta. Naše geslo naj bo: Proč s stranko oderuhov! Proč z grobokopi slovenskega ljudstva!

Županstva našim državnim poslancem. Razna županstva na Belokranjskem izražajo našim poslancem, osobito dr. Šusteršiču in Šukljeju, iskreno zahvalo, da se je jima posrečilo spraviti Belokranjsko železnico na dan. Obenem pa izražajo županstva ogorčenje nad Hribarjem, ki bi kmalu s svojo nerodno politiko preprečil to velevažno progno.

Ljubljanska gimnazija. Velikansko delo se je posrečilo poslancem S. L. S. Naši liberalci vedno zahtevajo slovensko vseučilišče. A da ne pridemo tako hitro do tega, je jasno, ker niti ene slovenske gimnazije nismo imeli. Naši poslanci so modri možje in zato so storiли prvi važni korak, ki nas popelje bližje slovenskemu vseučilišču. Dosegli so s svojim neustrašenim delom, da se prva in druga državna gimnazija ter gimnaziji v Kranju in Novem mestu poslovenijo, in sicer tako, da se razširi slovenski jezik tudi na višje razrede. Vse te štiri gimnazije bodo veljale odslej kot izključna slovenska posest. Nemški razredi prve državne gimnazije se ločijo in premeste v Waldherjevo hišo ter dobe svojega voditelja, ki bo podrejen slovenskemu ravnatelju. Iz nemških razredov se napravi tretja nemška državna gimnazija, ki bo pa morala, ker bo manjkalo učencev, polagoma usahniti. Ako se napravi nemška gimnazija, potem pa mora vlada ustanoviti v Ljubljani slovensko trgovsko šolo, ki bo velevažnega pomena za vse

Slovence. To je vlada tudi obljubila dr. Šusteršiču, Šukljeju in Jakliču, ki so bili v tej zadevi pri ministrih. Naši poslanci so dosegli, da je postal ravnatelj na prvi gimnaziji dr. Lovro Požar, na nemškem oddelku pa Aleksander Pučko. Oba sta krščanska moža in dobra vzgojitelja. »Slovenski Narod« se peni jeze, ker je o vseh teh spremembah zvedel šele iz Slovenca. Dunajska vlada se namreč nič ne zmeni za ljubljanskega Hribarja.

Kaj da hočejo liberalci, so povedali javno v »Slov. Narodu« z dne 19. oktobra. Tam so objavili program, po katerem se morajo ravnati. Četrta točka se glasi tako-le: Stranka zahteva strogo ločitev cerkve od države. Zlasti stranka ne pripoznava cerkvi nikake pravice do šole ter zahteva od cerkve popolnoma svobodno šolo. Po domače se to pravi: Napredna stranka se bo prekoslej bojevala zoper katoliško cerkev. Kdor drži z napredno stranko, je tudi deležen njenega početja in dela ž njo vred na to, da se požene veronauk iz šole, da se cerkve zapro in vsa služba božja ustavi.

Dva človeka sta si prerezala vratova v Ljubljani pretečeni teden. V podstrešju na Emonski cesti št. 31 si je prerezal vrat Ignacij Pogačar, uradnik okrajne bolniške blagajne, in nato šel v svoje stanovanje, kjer je obležal nezavesten. Bil je z rešilnim vozom prepeljan v deželno bolnišnico. Pogačar je pisal svoji ženi pismo in pravi, da mu ni več živeti zaradi neozdravljive bolezni. Nesrečnejši prosi v pismu svoje prijatelje, naj mu nikar ne zamerijo, kar je naredil. Pogačar je bil v bolnišnici operiran in kakor čujemo, ne bo umrl. — Na enak način si je prerezal vrat Fr. Oražar iz Švice pri Dobrovi. Prepeljali so ga v bolnišnico. Tako delajo ljudje brez vere!

Izprememba v štajerski kapucinski provinciji. Iz Škofje Loke sta prestavljena P. Hilarij Perpar, tamošnji večletni vikarji, v Irdning na Zgornje Štajersko, in P. Hugolin Rak v Celje kot bolniški pater. Na mesto prvega pride Ločanom že znani P. Ferdinand Stadler, namestu drugega pa P. Leo Črček iz Lipnice.

K zgradbi Belokranjske železnice. Inšpektor Opitz, dosedanji vodja jeseniškega gradbenega vodstva, je prestavljen v Novo mesto na Dolenjskem, odkoder se bo gradila nova železnica preko Metlike v Karlovec.

»Kmečka zveza« se je ustanovila za loški okraj.

V Smartnem pri Kranju so imeli v nedeljo, 27. oktobra, političen shod, na katerem so govorili dr. Pegan, profesor Jarc in kaplan Traven.

Shod perutinarjev se je vršil dne 27. oktobra v Ljubljani ob jako lepi udeležbi. Poslanec Povše je povdarjal, da je perutinarstvo velikega gospodarskega pomena, ker ima zlasti mali kmet pri reji malih živalih lahko precejšnji dobiček. Sprejela se je resolucija, da se podpira reja malih živali in da se ustanovi v Ljubljani jajčja zadruga, da ne bodo tudi tukaj medkupi vtaknili največjega dobička v žep. Urednik »Perutinarja«, gospod Lehmann je govoril o dobičkonosnosti reje kuncev (domačih zajcev). Na Francoskem se iztrži za kunce na leto 180 milijonov kron. Na Dunaju imajo klavnice in prodajalnice izključno za kunce. Dobro bi torej bilo, če bi se tudi pri nas začeli bolj brigati za to panogo.

Slovenka izginila v Aleksandriji. Osemnajstletna Adele Batistič iz Zgornje Vrtojbe je pred štirinajstimi dnevi zapustila službo v

Moharrembeyu ter prišla na stanovanje k rojakinji Ani Stepančič. Popoldne istega dne je šla, kakor je rekla gospodinji, k šivilji, pa je od tedaj ni več nazaj. Izginila je neznano kam. Vse iskanje je brez uspeha. Sumi se po pravici, da je prišla v roke brezvestnemu zlobnežu. Njena obleka in druga prtljaga je pri gospodinji Ani Stepančič.

Slovenska umrla v Aleksandriji. Marija Janež iz Tolmina, stara 54 let, je umrla dne 19. oktobra, previdena s svetimi zakramenti. Pokopana je bila v nedeljo, dne 20. oktobra, popoldne ob polu dveh. Za pogrebom je šlo veliko Slovencev. N. v m. p!

Sežana dobi vojake. Listi poročajo, da dobi Sežana stalno vojaško posadko. Ondi bo nastanjeno poveljstvo dopolnilnega okraja pa en bataljon 97. pešpolka.

Zmešani ljudje. Gospod Mermolja je imel v nedeljo, dne 27. oktobra, v Šempasu na Goriškem zaupen shod. Nabiral je denar za svoj »Ljudski list«. Sliši se, da so agrarci iz Šempasa pa liberalci iz Vitovelj in Ozeljana segli v žep in postavili temelj Mermoljevemu listu, ki se ustanovi menda proti »Kmetškemu listu« dr. Frankota. Ako so agrarci prav poučeni, bo Mermoljev list izhajal pri Paternoliju, dr. Frankotov pri Jugu. Zmešnjav ne manjka! Ubogo ljudstvo, kako te skuša varati in slepiti oderuška liberalna stranka!

Pod vlak je prišel nedavno zvečer na poti, ki pelje iz Gorice preko polja v Vrtojbo tovarniški delavec Avgust Pavlin, doma iz Gorenje Vrtojbe. Ponesrečenca so našli drugo jutro na licu nezgode mrtvega. Jedva so ga spoznali. Vlak mu je razmesaril vso glavo in tudi roke mu je odnesel. Vračajoč se ob šestih iz tovarne v Stračicah, kjer je delal, se je ustavil v neki krčmi v mestu ter tu pil pozno v noč. Po besedah krčmarja, kjer se je ponesrečenec ustavil, bi bilo sklepati, da se je zgodila nesreča okoli 11. ure ponoči. Ob tem času pa vipavski vlak ne vozi. Bil je to pa tovarni vlak državne železnice, ki je ob tem času prevažal nek material iz državnega kolodvora na južni po tej progi. — Omenjeni ponesrečenec je blizu 45 let star in zapuščal za seboj revno družino. — Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!

Za vodovod na Gočah je dovolilo poljedelsko ministristvo 6200 K podpore.

Slovenska umetniška razstava v Trstu. Predsedništvo »Matice Slovenske« namerava sklicati zastopnike raznih ljubljanskih društev v posvetovanje, da si Ljubljanci ogledajo slovensko umetniško razstavo v Trstu.

Liberalci na Goriškem so ustanovili »Zvezo narodnih (?) društev na Goriškem. Nedavno je bil občni zbor pri »Zlatemu jellenu« v Gorici. Za predsednika je bil izvoljen gospod dr. Dinko Puc, za podpredsednika Fr. Kocjančič. Odgovor na to liberalno zvezo bodi: V vsako župnijo na Goriškem »Slovensko katoliško izobraževalno društvo«.

Zmešnjava med liberalnimi »agrarci«. Iz Gorice poročajo: Med liberalnimi goriškimi »agrarci« je zmešnjava. Pristaši dr. Franka hočejo izdajati »Kmetški list«, učitelji, ki za Franka ne marajo, pa »Ljudski list«.

Iz Rajhenburga. Na tukajšnjem shodu dne 27. oktobra se je sklenilo ustanoviti posojilnico za kmečko zvezo. Ustanovno odborništvo je že določeno. Posojilnica začne v kratkem poslovati. Na tem gospodarskem shodu je poročal tudi gospod poslanec dr. Benkovič o delovanju zbornice, zlasti o nagodbi z Ogrsko. Stališče poslancev »Kmečke zveze« se je odobravalo.

Brežice. Bivši okrajni glavar pl. Vistari ni je vpokojen. Po posredovanju poslancev »Slovenske kmečke zveze« pri ministru za notranje zadeve bodo prizadeti kmetje v kratkem dobili odškodnino.

Uboj v ljubljanski okolici. V nedeljo, dne 27. oktobra, okoli pol 7. ure zvečer, napadli so na občinski cesti pred šolskim poslopjem pri Sv. Lenartu, občina Dobrunje, delavec Jakob Črne in tovarniška delavca Jakob Pivk in France Zupančič, vsi iz Dobrunje, hlapca Janeza Zgajnarja iz Zadvora in ga tako pretepli, da je čez nekaj dni umrl. Umrl ima na glavi pet težkih okvar. Vsi trije so iz strahu pred orožniki zbežali, le Črne, kateri je Zgajnarja kot zadnji pretepal in ga s kamnom po glavi do nezvesti obdelaval, se je drugi dan dopoldne, ko je izvedel o hlapčevi smrti, prostovoljno objavil pri sodišču.

Most čez Savo pri Tacnu. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je imel občinski odbor v Šmartnem pod Šmarno goro dne 28. oktobra izvanredno sejo. Župan je pojasnjeval razmere glede Lazzarinijevega mostu v Tacnu. Soglasno se je sklenilo naprositi cestni odbor ljubljanske okolice v St. Vidu, da prej ko mogoče vse potrebno ukrene, da se okrajna cesta zopet zveže z mostom. Izvolil se je odsek, da zasleduje vse korake omenjenega odbora ter sploh pazi na to, da se bode vsa akcija poštenim potom izvrševala. Apeliralo se je na visoko deželno vladu, da se od županstva naprošena ladja prej ko mogoče pošlje na določeno mesto, da se bode promet vsaj nekoliko olajšal. Znano je, da sta gospoda državna poslanca dr. Šusteršič in Povše storila vse potrebne korake v tej zadevi. Izvedeli smo, da se je gospod državni poslanec Povše mnogo trudil v tem oziru ter da je bila država takoj pripravljena po povodnji prizadetim občinam dati izdatno podporo. Bodi mu na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala! Gospod Povše je res neutrudljiv delavec za zboljšanje kmečkih razmer. Opravičena želja vseh okoličanov je, da se oblastva požurijo in prej ko mogoče izboljšajo tako kritične razmere. — Obojestranski beživalci savskega mostu.

Praščja bolezen. V Vipavski dolini pod Čavnom je bolezen »rdečica« pokončala precejšnje število praščev. Proti tej bolezni pravijo, da je najboljša zdravilo čiščenje in puščenje na ušesih in repu.

V Kalabriji na Laškem je bil strahovit potres. Več sto ljudi je ubitih in na tisoče jih prebiva pod milim nebom, ker so hiše podrte. Cele vasi in trgi so uničeni. Krasne cerkve in druga poslopja so razrušena. Sveti oče in laški kralj sta takoj poslala večje svote ponesrečenim krajem. — Iz Ferucana se na primer poroča ta strašna novica: Tu se je odprla zemlja razpoka. Dve tretjini Ferucana sta razdejani. 165 oseb pogrešajo. Iz razvalin so privlekli 20 ranjenih. Vojski stavijo barake za 500 oseb. Iz Ardora se poroča, da se je porušila ob potresu kmečka hiša in so se ljudje komaj rešili. 100 oseb je brez strehe.

Podirajoča se gora. — Junaški čin nekega francoskega župnika. Na južnem Francoskem razumajale so pretekli teden nevihte, kakršnih ljudje v teh krajih sploh ne poznajo. Zlasti v južno-vzhodni Franciji je zadnje dneve preteklega tedna pravi vesoljni potop napravil velikansko škodo. Kjer so vulkanska tla, je voda drla iz razjedjenih gora ter se izlivala v reko Rhone s tako silo, da se je začela premikati cela gora. O tem slučaju poroča poročevalec lista »Figaro« sledeče: Poročati moram o velikodušnem činu preprostega župnika, o katerem se govori v celi okolici. Gospod Pashe, župnik v Olissas, je šel pogledat, kako nesrečo je njegovim župljanom napravilo deževje. Šel je ob železničnem tiru, kar zapazi, da je proga razdrta in

od svoje prvotne lege za kakih 30 metrov premaknjena. Ko svojo pot nadaljuje, zapazi naenkrat, da se bliža iz daljine vlak, kateri bi imel že opoldne priti, a je imel radi nevihte štiri ure zamude. Takoj je spoznal grozovito nesrečo, katera se mora zgoditi, ako vlak svojo vožnjo nadaljuje. Da bi to preprečil, postavi se sredi tira ter daje strojevodji znamenja, da naj vlak ustavi. Ta je menil, da je kak bedak, ki mu daje znamenja z rokami, ter ni ustavil. Sedaj je poizkusil župnik zadnje sredstvo. Vrže se na tir ter tako prisili strojevodjo, da ustavi vlak. Njegov junaški čin je zabil, da se ni zgodila velika nesreča, ki bi gotovo zahtevala več človeških žrtev.

Nevarna podjetnost agentov banke »Slavije«. Pred leti, ko je še liberalcem prijazni baron Hein imel prvo besedo na Kranjskem, prišel je neki agent banke »Slavije« v gorsko vas nad Škofjo Loko s pretvezo, da se bo premija zmanjšala. Vzel je vsem vaščanom, ki so bili še za več let naprej zavarovani pri »Slaviji«, zavarovalne knjižice in dobili so zavarovanci v kratkem nove knjižice, katere pa niso kazale zmanjšanja plačila, nasprotno pa novo zavarovanje za deset, tudi za dvajset let, četudi ni nikdo kaj takega ponudil. Potovalec naše domače zavarovalnice je prišel temu nepravilnemu podjetju na sled. Ker pa so zavarovanci poslali banki »Slaviji« od prvega do zadnjega v isti vasi knjižice nazaj, vzdignil je generalni agent Hribar svojo vplivno besedo pri baronu Heinu z obtožbo, da se ljudstvo vznemirja in ščuva. Baron Hein je naročil hudo preiskavo, orožniki švigali so sem ter tja, da bi zasledili kako kaznjivo dejanje, a bilo je vse zaman. Generalni agent Hribar je podlegel in je moral gledati, kako so se vsa dotična ljudstvu vsiljena zavarovanja razrušila. Prav tako postopa banka »Slavija« zopet na Dolenjskem, in sicer, kakor se nam poroča, v šentvidski župniji. Dotični agent pustil je oklicati javno na trgu, da »Slavija« zmanjša zavarovalnino in je pozval dosežanje zavarovance, da naj prinese knjižice v popravilo, oziroma da se jim zmanjša zavarovalnina. A glej čudo, zavarovalnina se ni zmanjšala ali le vidno, zato so pa dobili naslovljenci knjižice, ki jim kažejo novo zavarovalno pogodbo za dvajset let naprej, in to ne da bi se bilo le enemu zavarovancu kaj takega omenilo, oziroma da bi bil kateri zavarovanec izrekel svojo zadovoljnost z zavarovanjem na dvajset let. Slučaj je prav tak, kakor oni na Gorenjskem. Vse dotične knjižice so brez pomena in brez veljave, torej spadajo nazaj, od koder so prišle. Rojaki, čuvajte se krivih prarokov!

Sostro pri Ljubljani. Dobro smo zadeli z mislijo na ustanovitev izobraževalnega društva, ki je bilo nekaterim vrlim mladeničem že davno zaželeno stvar. Spoznali so, da vino in ponočevanje še ne osreči mladega srca. Treba je višjih zabav, višjih smotrov: prekvasiti in preustroiti vso našo mladino z živo krščansko socialno mislijo. Le vkup moške in mladeniči, ki vam je mar vaša lastni duševni in gmotni blagor. — V nedeljo 3. novembra je bil ustanovni shod dekliške Marijine družbe. Šestdeset deklet, smemo reči: cvet in veselje sosterške fare, je odalo svoje ime na zastavo Marijino. Nekateri pa stojijo oddaleč in še premišljajo: Bi? Ali ne bi? Seveda, le pristopijo naj, če jim je drago ime dobrega krščanskega dekleta. — V nedeljo, 10. novembra imamo celodnevno češčenje sv. Reš. Telesa, kar se izvrši kar najslovesneje.

Vabilo na ustanovni shod »Slovenske podružnice Avstr. Rafaelove družbe v varstvo katol. izseljencev«, ki bo v ponedeljek, dne 11. novembra t. l. v Ljubljani. Spored: 1. Sv.

maša za udeležence ob pol 8. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi. 2. Slovesno zborovanje v veliki dvorani »Uniona«. Pričetek ob 8. uri zjutraj. Vhod skozi Frančiškanske ulice. a) Dosedanje Rafaelovo delovanje. b) Stik z zvezo ameriških duhovnikov. c) Rafaelova družba, opis pota in proge. d) Trst. e) Postavodaja o izseljencih. f) Varstvo deklic. g) Obramba v tujini. 3. Po slovesnem zborovanju ustanovni shod S. P. A. R. D. V. V. K. I. — Pridite! Pripeljte i prijatelje in znanke na zborovanje!

— **Podeljeni sta župniji:** Predvor č. g. Fr. Lakmayer, župniku pri Sv. Joštu nad Vrhniko in Studenec, č. g. Mih. Horvat, župniku v Turjaku.

Najstrupenejši sovražniki vere so socialni demokratje. Na Kranjskem še nimajo dosti moči, zato so tudi s svojimi napadi na vero bolj previdni, ker upajo s to zvijačo oslepariti delavstvo, ki je vendar še v veliki večini dobro in verno. Vse drugače pa nastopajo tam, kjer so v premoči. V Gradcu izhaja neki socialistični list, ki pravi, da imajo socialisti »sveto sovraštvo« do Boga in vere. Ta list je pred tednom pisal take bogokletne stvari, da še nismo nikdar kaj takega brali. Norčeval se je na naenramnejši način iz apostolske vere in spočetja preblazene Device Marije. In odkod izvira to sovraštvo socialistnih demokratov do katoliške cerkve? Skoro vsi voditelji naših rudečkarjev so framasoni. Kot taki pa se morajo pokoravati framasonskim brezverskim postavam. Kakšne so te postave, si lahko mislimo. Belgijski voditelj framasonov se je izjavil tako-le: »Vsak framason smatra vero za nekaj hudega, zato jo mora pobijati najprvo pri sebi, jo izruvat iz srca in iz svojega spomina in v tem duhu vplivati tudi na svojo ženo in otroke. Svoje žene moramo predelati v framasonke.« Po tem framasonskem receptu delajo povsod socialni demokratje. Zato kličemo slovenskemu delavstvu: Proč od brezverske socialne demokracije!

Družba treznosti bo imela po ustanovnem shodu Rafaelove družbe prihodnji ponedeljek 11. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« občni zbor. Spored: 1. Poročilo o stanju družbe in treznostnega gibanja. 2. Dr. Vladislav Pegan poroča o alkoholizmu, kriminalistiki in postavodajnih reformah. 3. Dekan dr. Franc Knavs iz Cerknega na Goriškem o pijančevanju in krščanskem življenju. 4. Vekoslav Ravnihar o alkoholizmu in narodnem gospodarstvu. 5. Prememba pravil in volitev odbora. 6. Slučajnosti. Vljudno vabimo na ta važni shod. — Popoldne ob 2. bo v mali dvorani hotela »Union« protialkoholno zborovanje duhovnikov.

Romanje v Lurd. Vsako leto pohiti na stotisoče romarjev iz raznih krajev na Francosko v Lurd, kjer se na priprošnje lurske Matere božje dogajajo mnoga čudežna ozdravljenja. Za prihodnje leto se že pripravljajo po raznih deželah verniki, da poromajo v Lurd, kjer se bo obhajala na najslovesnejši način petdesetletnica, odkar se je prvič prikazala nebeska Kraljica deklici Bernardki. Posebnih vlakov bo šlo na stotine na to božjo pot. Slovenci še nismo bili skupno v večjem številu v Lurdu. Zato se namerava prirediti poseben romarski vlak Slovencev za Lurd, ako se jih oglasi zadostno število. Zato opozarjamo slovensko ljudstvo, zlasti premožnejše osebe na ta vlak, ki bo odhajal prihodnje leto v mesecu maju. Nujno prosimo: oglašajte se že sedaj, da se bo vedelo ravnatl glede romarskega vlaka. Oglase sprejema: Upravištvu »Slovenca« v Ljubljani.

Velik shod S. L. S. se je vršil v nedeljo, 3. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Poročal je na shodu, kateremu je

predsedoval dr. Lovro Pogačnik, državni poslanec dr. Ivan Šusteršič o svojem in o delovanju »Slovenskega kluba« na Dunaju ter o nesrečni politiki Ivana Hribarja, ki nima na Dunaju nobenega vpliva in zato tudi za Ljubljano ničesar ne bo mogel doseči. Zborovalci, kateri so napolnili vso veliko dvorano »Unionovo«, so gromovito pritrdjevali izbornemu govoru našega voditelja, ki je omenjal važnih pridobitev naših poslancev pri rešitvi ljubljanskega gimnazijskega vprašanja in belokranjske železnice. Dr. Šusteršiču in poslancem »Slovenskega kluba« se je izrekla soglasno med velikanskim odobravanjem in živijo-klici zaupnica.

n Tifus v Postojni. — Ženin umrl na legarju. V Postojni je dne 2. t. m. zjutraj ob 4. uri umrl na legarju Jožef Vernik, 27 let star. Bil je sluga pri c. kr. okrajnem glavarstvu. V bolnišnico je prišel pred devetnajstimi dnevi. Ko je bil že v bolnišnici, je bil prvič klican v cerkvi kot ženin. Ker se ni mislilo, da bo bolezen tako nevarna, je bil klican tudi drugič in tretjič. Mesto pred oltar je bil poklican v večnost. — Pojavil se je nov slučaj legarja. Zbolel je Bizjak Andrej, učenc petega razreda. Skupaj so štirje slučaji.

Gorenjske novice.

Iz poljanske doline.

g Letina je v obče dobra. Sadja je obilo, posebno v hribih. Prodaja se slabše po 8 K, lepše po 12 K 100 kg.

g K. s. bralno in izobraževalno društvo lepo napreduje. Priglasilo se je več novih udov. Le tako naprej! Može in žene vpisuje se, družbena knjižnica vam nudi za dolge zimске večere mnogo zabavnega poštenega in poučnega berila. Knjižnica se bode še pomnožila.

g Kleknanje čipk v dolini od leta do leta lepo napreduje. Trgovcev-domačinov s čipkami je veliko, kot nujno potrebna bi pa bila čipkarska šola, ista bi čipkarstvo še mnogo povzdignila. Občine, požurite se za ustanovitve take šole.

g Velik nalliv in povodenj dne 17. oktobra je tudi v Poljanski dolini naredila veliko škodo. Potok Sora je širila svoje bregove, zlasti Dobravcem je odnesla veliko zemlje. V Podgori so dobili mrtvega konja, katerega je Sora prinesla nekje iz Zirov.

g Politični boj od zadnjih državnoborskih volitev v dolini počiva. Le nekateri bolj »ta hudi« liberalci se poredkoma še zaganjajo v njim neljube osebe. Ščasoma jim bo tudi to veselje pošlo.

g Liberalna neznačajnost. Dne 7. novembra bo štiri leta, ko so ti mogočnjaki slovesno z odločnimi besedami obetali gospodu župniku Iv. Čebašku na Trati vprico prevzimenega knezoškofa obema zvestobo, ubogljivost in najponižnejo udanost, namreč v cerkvenih in političnih zadevah. Mož-beseda in značaj teh ljudi je bila silno kratka. Pri prvih volitvah vrgli so slovesne obljube pod klop in gospoda župnika pričeli sovražiti, a to jim še ni bilo dosti. Zaradi zvesto izpolnjevanje duhovskih dolžnosti v neki pridigi, tirali so gospoda župnika pred sodišče, katera pravda se vleče že od pomladi. Kako so pričali zoper gospoda župnika, to odkrije že prihodnost. Krščanskim tratarskim faranom se tako liberalno početje studi in obsojajo kot grdo stvar.

g V Stari Oselci dobili so nove cerkvene orglje, delo bratov Zupan v Kamni gorici.

g V Tratarski fari se je pojavila bolezen legar. Konstatiranih je par bolnikov. V Poljanski fari pa razsaja pri otrocih davica, več jih je že pomrlo.

Bohinjske novice.

g Za napredek Bohinja. Pretekli četrtek, 24. oktobra, se je sešla ob Bohinjskem jezeru regulacijska komisija, obstoječa iz gg.: c. kr. okrajni glavar Detela, c. kr. oskrbnik versk. zaklada Januš, načelnik prometnega društva dr. Krisper, mesni inženir Koch, dr. Gregorič, Prosenc, oba boh. župnika in župana. Na licu mesta smo občudovali krasni regulacijski načrt g. Kocha, in kolikor mogoče tudi ogledali mesta, ki so najbolj pripravna za prihodnje stavbe. K jezeru najbolj vabi vedna senca ob desnem bregu jezera, odtod tudi gotovo oblen obisk slapa Savice. G. okrajni glavar opomni, da če verski zaklad koj ob cesti parcelira svoj svet in ga strankam proda, da jezero silo na lepoto in obisku izgubi, ker bi lastniki vil les posekali in bi bil lep senčnati izprehod ob jezeru za vedno izgubljen. Prav iz srca je govoril g. okrajni glavar, ko je rekel, da bi se naj za vožnjo napravila cesta skozi gozd 200 metrov nad sedanjo cesto, in stara ozka pot naj bi bila le pešpot. S tem bi verski zaklad prav nič ne izgubil, ampak le pridobil, ker bi se ob novi široki cesti lahko na obeh straneh stavile vile. — Veliko dobrega je že napravil g. okrajni glavar v Bohinju, če se mu še to posreči, si za Bohinj splette nepozabne zasluge. Prav iz srca so mu tudi posestniki Studorske občine hvaležni, ker je v »Domoljubu« omenjeno pravdo g. Stöhra in Cvetka, za slednjega odločil. — Izkopavajo se že pred par leti v »Slovincu« omenjeni starinski grobi. Ko prvi dan so odkril troje grobov, pri katerih se je dobilo več okroglih obeskov, trdi se, da so bili to gotovo slovanski grobovi iz 8. ali začetkom 9. stoletja. V soboto se je delo nadaljevalo, če je tudi deževalo. Odkrili so zopet tri nove grobe, našli so zopet obeske, tudi en prstan, male obročke, ki so jih menda stari Slovani nosili ob čelu; posebno zanimivo je kresalo, ki je bilo v grobu. Pač so si izkresali ogenj, ker ni bilo vžigalnic. Delo se še nadaljuje prihodnji teden, in ker je bilo tako srečno na takozvanih »Žalah«, hočejo poskusiti na »Podovnici«, kjer so pred več leti domačini pri kopanju naleteli na starinski estvari. Če še kaj najdejo, vam takoj poročam.

g Novice iz Bohinja. 28. t. m. okrog pete ure je dobila Mina Arh svojega moža Lorenca na hlevu obešenega. Vsled hudega vdarca na glavo že pred več leti je bil večkrat zmešan. Kar je wa letos mu umrl mlajši sin, je bil vedno nekako zamišljen. Bodi mu Bog milostljiv! — Pri Stari Fužini je pa tudi stari Lazar nagloma umrl — nepreviden. — Zaradi ponočevanja in pretepa bo imelo mnogo fintaov nepotrebna pota v Radovljico. Skoraj bodo morali nekateri tam sedeti, ker nočejo ponoči pametno doma ležati. — Opozarjamo županstvo, da bi bolj pazilo na ponočne ure. — G dr. Šmid ima pri izkopavanju posebno srečo. Že je izkopal 26 grobov, naletel na lepe okraske, prstane, morda nekatere srebrne, kar bo pokazala kemična preiskava. Pri enem je dobil tudi poseben železen obroč. Delo zelo ovira vedni dež. Vseh grobov so izkopali 26; 24 na Žalah, 2 na Podovnici. — Na Žalah so najlepši reči dobili v grobu pod starim drevsom. V Ptujem na Štajerskem so izkopali 50 sličnih grobov, pa se je tu v 26 več našlo, kot tam v 50. — Na Podovnici so napravljali pesek za dve hiši in so takrat le nekaj dobili, drugo pa menda z zemlje zmešali, zato so zdaj dobili le dva groba. — G. Šmid misli, da so izkopani že bili kristjani, a le počasj opu-

ščali ajdovske šege. Pri zadnjih grobovih niso našli nobenih spomenikov, ker so bili že tudi v duhu pravoverni.

Iz kranjskega okraja.

g Popravek. Hranilnica ima nanovo prirejen prostor v škofiji. — ne v župnišču, kakor je zadnjič pomotoma poročal »Domoljub«.

g Velika tatvina. V Roosovi hiši ima podjetnik tržiške železnice, Chierici, svojo pisarno in blagajno. Ponoči med 30. in 31. oktobrom so vdrl v pisarno doslej neznani tatje in odnesli 33.000 kron, potem pa izginili brez sledu. — Manjših tatvin se je tekom leta že več prigodilo, nekaj prav drznih. Zandarmerija vkljub vestnem preiskavanju ne najde tičkov.

g Sv. Janez Nepom. pri mostu lepo prosi nove obleke in boljšega stanovanja za zimo, če ne, vsaj stalne vpokojitve. Hudomušni ljudje pravijo, da se mora kip pustiti kakor je, ker tako lepo označuje naš mestni parlament. Prst ima namreč na ustih in postrani v kotu leži; — kakor bi hotel reči: molčimo in spimo —

g Harmonika poje letos v Čitalnici pri plesnih vajah. Drugo leto pride »Kampel« na vrsto.

g Zele je po cen. v Kranju. Po 3 vinarje glavo so prodajali kmetje že par tržnih dni. Ali bi ne kazalo ustanoviti zeljarsko zadružno — —?

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Tacenski most. V izvanredni občinski seji dne 28. t. m. se je soglasno protestiralo, da bi kak privatnik stavil novi most čez Savo in vpeljal zopet sovražno mostnino. Novi most mora priti v javne roke. Zakaj on je točka, ki veže okrajne ceste na vse strani. Na Šmartno, Gameljne in Vodice, je ena stran. Druga je Smednik, Kranj in Pirniče. Vse te okrajne ceste vodijo čez Tacenski most na postajo Vižmarje, St. Vid in Ljubljano. Na stotine voz in ljudi prehaja tod vsak dan. Zato je opravičeno sklenil občinski svet, da se obrne na slavni cestni odbor ljubljanske okolice, da on — kot edino poklicani faktor — sprejme most v svojo upravo ter vse ukrene, da se zgradi modern most, ki bo ustrezal občinstvu. Okrajni cestni odbor bo gotovo našel vsestransko podporo pri državi, deželi itd. — Zakaj njemu gre skrb, da se vsak napotek, ki ovira promet na cestah, odstrani. — Zato se nemudoma vse potrebno ukrene za začasno občilo čez reko. — Vso akcijo bo nadzoroval izvoljen pododsek treh odbornikov z g. županom na čelu.

g Katoliško slovensko izobraževalno in podporno društvo v Mengšu vabi k veselici, ki o priredi v nedeljo, dne 10. novembra 1907 v veliki dvorani »Društvenega doma« v Velikem Mengšu. Igrale se bodo igri: Satan, Sv. Roza Limanska in Blagorodni gospod Knof. Sodeloval bode tudi pevski in tamburaški zbor. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi najvljudnejše odbor.

g Iz Železnikov. Da »Domoljubovim« čitateljem ne bo treba jemati v roke umazanega »Gorenjca« prinašamo kakor zadnjič dobesedno dopis iz 43. št. »Gorenjca«. Tako - le piše: Iz Železnikov: Nov dokaz, da Marijine družbe vzgojujejo dekleta le k hinavščini in tercijalstvu, a zamoré v mladih dušah najnaravnnejše čute, smo doživeli zadnji čas v Železnikih. Sin neke premožne rodovine ni hotel iti v semenišče. Zato ni dobival od doma nikake podpore in po hudem pomanjkanju in trpljenju je dovršil študije. Pozneje je dosegel dobro službo, živel trezno, brezmadežno, vžival je velik ugled in bilo je upati, da bo kdaj zasedel važno mesto v našem javnem

življenju. Ker pa se njegovo globoko svetovno naziranje ni skladalo s tercijalstvom, imel je s svojimi domačimi še pozneje hude boje. To in pa trpljenje med študijami je potrla njegovo šibko telo, da sedaj leži na smrt bolan. A ravno ta čas, ko leži brat na smrt bolan in čaka smrtnega boja in nima nobenega svojih, ki bi mu otirali pot s čela, šla je njegova sestra k usmiljenkam. Res lepo ime, ki ga pa ne zasluži, ker kako more imeti tak človek usmiljenje, ko ga nima niti za svojega brata! Tak je sad Marijinih družb, taka trda srca nareja tercijalstvo! Tako piše »Gorenjec«. — Tako sodi o naših Marijinih družbah liberalen list! Kaj je resnica? Sin iz premožne hiše, znan tudi v javnosti, se je res bolan odpeljal na jug, a sedaj je že toliko okreval, da v najkrajšem času nastopi službo v Gorici, njegova sestra, splošno spoštovana Marijina družabnica, pa je šla za svojim poklicem med usmiljenke. In zato vzgajajo Marijine družbe le k hinavščini in tercijalstvu? Ali ni tako pisanje zlobno in neumno ob enem? Če povemo, da je oče nevoljen, zakaj se »Gorenjec« vrti v notranje družinske razmere, ki drugim nič mari niso, je pametnim ljudem povedano dovolj. Še enkrat rečeno: Ubogi »Gorenjčevi« naročniki.

g Iz Spitališča pri Motniku. Danes se hočemo iz meje Stajerske v nam priljubljenem »Domoljubu« tudi nekoliko oglasiti, ako nam dovolite nekoliko prostorčka. Približal se je dan, katerega je že vsa župnija težko pričakovala, namreč blagoslovljenja »Spitališkega doma«. Hiša je namenjena v prvi vrsti za šolo, organistovo stanovanje, občinsko pisarno, in za namenjeno izobraževalno društvo, v katerem se bodo društveniki lahko skupaj shajali in prirejali igre, ker je v domu velika soba, tudi namenjena za igre. Zatorej mladenci pogum! Veliko, veliko je bilo nasprotovanja pri tej prepotrebni stavbi. Seveda nasprotovanje ni bilo od naših župljanov. Je v župniji neka oseba, (katera pa še domačin ni), in je hujšala nekatere svoje pristaše, da se naj upirajo in pritožijo pri politični oblasti. Kakor povsod po lepi Kranjski liberalizem še nekoliko brca, tako je tudi nekoliko tega neobdobja pri nas. V vztrajnost in odločnost našega priljubljenega in za vse dobro vnetega č. g. župnika Antona Mezega, je premagala ves liberalni tabor. Kako so delali proti tej stavbi liberalci z vsemi sredstvi; a kaj so dosegli? To, da je bila stavba veliko lepša, kakor je bila prej nameravana. (Naj jim bode radi tega še zahvala.) Koliko so se trudili za to stavbo č. g. župnik, vedo le sami in Bog. Zato smo jim pa tudi vsi župljani iz srca hvaležni za njihov obilni trud in skrb. Dal Bog, da bi se pa še mnogo, mnogo let veselili med nami tega s takimi liberalnimi ovirami dovršenega dela. Liberalci naj pa le povsod tako nasprotujejo, kakor so pri nas, ker so mislili, da bodo to prepotrebno stavbo preprečili, a so nam pa še pomagali do veliko lepše. Blagoslovljenje je bilo na žegnansko nedeljo v sledečem redu: ob 2. uri so imeli domači č. g. župnik v cerkvi zbranim občinstvu govor o »zidanju in blagoslovljenju te stavbe«, zatem so bile slovesne pete litanije. Po cerk. službi božji je bil sprevid med zvonjenjem k novi stavbi, katerega se je udeležilo okroglo 500—600 ljudi. Slovesno blagoslovljenje so zvršili domači č. g. župnik in dovršitelj te stavbe ob asistenci č. g. Jerneja Zupanca, župnika hotniškega, in Janeza Strukeli, župnika zgornjetuhinjskega, katerima naj bode na tem mestu izrečena presrečna zahvala. Po blagoslovljenju si je občinstvo ogledalo notranje prostore. Stavbo hvali vsak, ker je tako praktično, a vendar tudi moderno zidana. To je zasluga vsa našega č. g. župnika. Zato vam pa, prečastiti gospod župnik, še enkrat kličemo za vse pre-

stalo od liberalnih nasprotnikov, katere ste vse tako mogočno premagali in za vaše skrb in delo. Bog vam bodi plačnik! — Hvaležni župljani.

g Gorenjski vinski mošt v Olševku pri Kranju. V Olševku je bila 17. okt. mala vinska trgatava. Pridelal sem mošta 90 l. od trte, ki se vije okoli župnišča, katero sem zasadil pred 16 leti. Ko bi grozdje ne bil razdaljal, bi ga bilo lahko 120 litrov. Nekaj grozdov je vagalo stari funt. Da trta tako dobro vzgaja, je vzrok, ker je pred vsemi vetrovi obvarovana. Letos bo veliko boljše vino kot lani, skoraj podobno dolenicu.

Dolenjske novice.

Iz Tržišča pri Mokronogu.

Nesreča. Dne 26. m. m. se je ponesrečil 10letni Vincencij Dolenšek iz Gabrijel. Skočil je z visočine kjer se koplje cestni gramoz (šota) in si zlomil nogo v stegnu, dne 27. m. m. so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico č. g. usmiljenih bratov v Kandiji.

Šentjanški premogokop v Krmelju je vsled pričeti del, za napravo sejanja premo-ga, pri katerem se bo uporabila električna sila zaprl ves promet po občinski poti, ki drži iz Krmelja čez Gabrijelske hribe na Veliki lirinik. Pot je prekopana nad dva metra globoko ter spravljena v tak stan, da ako gre človek ponoči po ti poti ni svest si življenja. Zatorej so opravile razne pritožbe od strank, ki pot rabijo vsaki dan. Naj bi slavno županstvo v Dvoru (Št. Janžu) poskrbelo, da se spravi imenovana občinska pot v stan, da se ne ovira promet. Čemu naj občani trpe škodo v korist tujemu kapitalu, ki bode žel dobiček.

Gradnja loka ne železnice Trebnje-Karmel lepo napreduje brez večjih nesreč. V kratkem času bode ves svet dovolj nasut ter se prične z razpeljavanjem šote.

Vsled zadnjega deževja je Mirna hudo pokvarila brv, katero rabijo prebivalci vasij: Gabrijela, Polje in oziroma tudi Spodnje in Gornje Mladtiče. Nevarnost je velika zlasti za otroke, ki hodijo v šolo, ker se vsak čas lahko kedo ponesreči. Radovedni smo kako pot bo zavzelo županstvo, ker ko se je brv zadnjič popravljala, ni hotelo naše županstvo nič prispevati, in so morali le nekatere posestniki iz Gabrijel in Polja popraviti brv, katero rabi skoro tretjina občine. To pa vendar ne gre. Občina pobira občinske doklade, zato naj tudi skrbi za varne brvi čez potoke, da ne bo v nevarnosti življenje občanov. Ako ne bo ta opomin pomagal, povemo še katero.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Umrla je v Mali Sili pri Velikih Laščah za legarjem Ivana Zabukovec, edina hčer zelo premožnih starišev v 19. letu. Bila je članica Marijine družbe in izobraževalnega društva. Ranika bila je ena najmarljivejših deklet v Marijini družbi, pristopala je pogostoma k sv. zakramentom, bila je skromna in tiha duša, in je dajala vsem lep zgled, posebno usmiljenje je imela do revežev. Za njo žaluje posebno Marijina družba in njena žalujoča oče in mati, ker sta izgubila pri tolikem bogastvu edinega otroka. Bodi ji zemljica lahka!

d Iz Novega mesta. Gospod je dal, Gospod je vzel, Njegovo ime bodi vekomaj česčeno. Te besede Jobove obračam na našega nepozabnega preč. gospoda Fran. Sal. Watzla, kateri je kot kapiteljski vikar tu med nami deloval celih osem let, dne 16. septembra pa nas je zapustil, ter odšel na svojo no-

vo službo v Kočevje. Velike so njegove zasluge, katere si je tu pridobil s svojo neumorno gorečnostjo v vinogradu Gospodovem. Naj omenim le našo Marijansko kongregacijo katero je preč. g. s toliko navdušenostjo vstanovil in tudi 6 let z očetovsko ljubeznijo za njo skrbel. Njegov spomin ostane vedno živ med nami, njegova dela pa bodo z zlatimi črkami zapisana v knjigo večnega življenja. In obračam začetne besede: Gospod je vzel, Gospod je dal, Njegovo ime bodi vekomaj česčeno. Dobili pa smo vzglednega naslednika preč. g. Ignacija Zaplotnika, kateri se nam je že v prvih dneh zelo priljubil. Bog ga živi in nam ohrani!

d Št. Lovrenc ob Temenici. »Domoljub« je že poročal, kako se je izvršila občinska volitev za Veliko Loko. Liberalci so se pritožili. Deželna vlada je priziv zavrnila v vseh osmih točkah in s tem pritiskala pečat na liberalne laži. — Mislili so, da bodo lažje ustavili delovanje mlekarne. Pritožili so se torej na glavarstvo, da pridejo pomije iz mlekarne v Temenico. Voda se vgnjusi; včasih kar smetana po vodi plava (čudno je le, da jo niso učene glave šle loviti, saj se jako dobro proda). Nastati mora kužna bolezen, legar ali še kaj hujšega. Pritožbo so podpisali mnogi izmed posestnikov, ki imajo vso gnojnico v vodi izpeljano. To seveda ni nečedno; gnojica je dobra pijača; mlečne pomije so pa hudi strup. — Višji zdravnik je pa izjavil, da se vsej napravi iz zdravstvenih in higijeničnih ozirov ne dá ugovarjati. Saj pomije od mleka itak niso škodljive. — Vsled te razsodbe je županstvo pritožbo nasprotnikov zavrnilo. Proti tej razsodbi je narekoval nadučitelj Potokar pritožbo na deželni odbor, dasiravno je glavarstvo določilo, da se sme pritožba zoper odlok županstva napraviti le na občinski odbor. Pravijo, da je občinski odbor klerikalen! V pritožbi se očita županstvu falzifikacija, to je ponarejen zdravnikovega zapisnika, torej naravnost sleparstvo. To je bilo preveč. Celo leto smo mirno prenašali zlobne in lažnjive napade v »Narodu« in vse hujškanje doma, zdaj je bila mera polna. Nadučitelj Potokarju in tovarišem je bila v torek, 29. oktobra, dana pred sodnijo v Trebnjem priložnost, dokazati resnico svojih trditve. Državno pravdnštvo je sestavilo sledečo obtožbo: »Državno pravdnštvo toži v zmislu paragrafa 312. kaz. zak. J. Franc Potokarja, nadučitelja v Št. Lovrencu, Jožefa Kolenc, posestnika in gostilničarja, Mali Videm, Alojzija Bukovec, posestnika sin v Veliki Loki, Frančiška Gorenec, posestnika, Mali Videm, Frančišek Grmovšek, posestnik, Mali Videm in Alojzija Slajpaha, posestnika v Veliki Loki. Toženi so vsi znani liberalci. Iz obtožnice posnamemo: Mlekarska zadruga v Št. Lovrencu je poslala pri županstvu občine Velika Loka za stavbno oblastno odobrenje nekaj naprav, ki so jih uvedli, oziroma sezidali pri mlekarskem poslopu. Županstvo je razpisalo v to svrhu komisijski ogled na dan 17. avgusta t. l. h kateremu je pritegnilo kot zdravstvenega izvedenca g. dr. Vavpotiča, c. kr. višjega okr. zdravnika v Novem mestu. Pri tej priliki je podal g. višji okrajni zdravnik sledečo izjavo: »Notranja oprava mlekarne je čista, tlak cementiran in v sredi tlaka je izpeljan cementiran kanal, na zunaj pred mlekarjo, kjer se nahaja približno dva metra globok s kamenjem napojen filter, kateri je pokrit s plastjo prsti; odpadki mlekarne, oziroma pomije pridejo torej v filter, kjer ni žive vode. Iz zdravstvenih ozirov se ne more proti sedanjemu napraviti nič ugovarjati, ker pomije, ako so v filtru, gotovo niso zdravju škodljive. Pri vsej tej napravi je treba skrbeti, da se posoda v mlekarji snaži in ne zunaj: zraven se mora tudi pomisliti, da na ta način narejen filter le nekaj časa dobro

deluje in se mora večkrat premeniti; v to svrhu bi bilo umestno, da bi se dobro cementirana in dobro pokrita greznica napravila, v katero bi se pomije iz kanala odcejaše; s sešalko bi se potem lahko vsebina greznice prično odstranjevala. To mnenje je gosp. višji okrajni zdravnik sam narekoval in končno tudi po pregledu lastnoročno podpisal. Ta zapisnik je bil Josipu Kolencu opetovano prebran in predložen v podpis, a on je to odklonil, rekoč, da bo zapisnik podpisal, ko bo napravljena greznica. Dokaz: uradni zapisnik, župan Josip Kek, ki je bil zapisnikar, Anton Oblak, župnik v Št. Lovrencu in tudi gosp. Vavpotič sam. Iz gorenjega mnenja zdravstvenega izvedenca je torej razvidno sledeče:

1. da proti napravi mlekarne, kakršna je zdaj, ni higijskih pomislekov; 2. da je filter dober in higijsko brez pomislekov, ker ni zraven žive vode; 3. da je zdravstveni izvedenec svetoval kot umestno — tedaj ne zahteval — naj se napravi v prihodnje namesto filtra greznica. Iz teh razlogov je izdalo županstvo občine Velika Loka dne 22. avgusta 1907, pod št. 726 odločbo, glasom koje se mlekarški zadrugi dovoli uporaba mlekarne (vporabni konsenz). V razlogih pravi določba doslovno sledeče: »C. kr. nadzdravnik gosp. dr. Vavpotič je izjavil, po zapisniku, da se iz zdravstvenih higijskih ozirov proti sedanjim napravi ne more nič ugovarjati. Vzel se je torej ta stavek doslovno iz zapisnika. Dokaz: dotična določba, ki so jo bili dobili vsi prizadeji v roke. Zoper to odločbo se je pritožil Jožef Kolenc, in sicer z drugimi obtoženci vred — izvzemši obtoženega gospoda nadučitelja — na deželni odbor v Ljubljani. V tej pritožbi, ki jo je spisal in sestavljal g. nadučitelj Potokar, je sledeči odstavek: »C. kr. okrajni zdravnik gosp. dr. Vavpotič je po preiskavi odločno zahteval, da se mora napraviti iz mlekarne cementna cev, ki se izpelje v cementno jamo, oziroma greznico, ki mora biti tako visoka, da je povodenj nikdar ne poplavi. Ta greznica mora biti zaprta in je nesnago takoj po sesalki odvažati. Naravnost osupnil nas je odtok tukajšnjega župana z dne 22. avgusta 1907, št. 726, ki pravi, da po izjavi gosp. dr. Vavpotiča ni nikakih ugovorov proti tej napravi in da je proti razsodbi prosta pritožba tekom 14 dni na občinski odbor, kojemu sploh nikdar nikake pritožbe vposlali nismo in so se dotičniki, kakor že zgoraj omenjeno, le osebnostno pritožili pri c. kr. okr. glavarstvu. Tako izjavo je smatrali kot falzifikacijo od strani županstva, komisijskega zapisnika z dne 17. avgusta. Dokaz: Dotična pritožba. Nadučitelj Potokar je sestavil pa še drugo pritožbo in jo je podpisal Jožef Kolenc. Medtem, ko se je prva pritožba odposlala na občinski odbor. V tej drugi pritožbi je zapisan sledeči odstavek:

»Gosp. dr. Vavpotič je stavbo in mlekarno pregledal in izjavil tako-le: V enem mesecu ima načelnikstvo mlekarne napraviti cementno cev za odtok nesnage, ki se ima izpeljati v cementno, dobro zaprto jamo, greznico, in je vsebina po sesalki (pumpi) odvažati. Zahteval je tudi, da se morajo posode znotraj mlekarških prosiorov snažiti. Kako pa pride županstvo ravno do nasprotne razsodbe, da ni po izjavi gosp. doktorja v zdravstvenem, oziroma higijskem oziru proti sedanjim mlekaršnim nikakega ugovora? Kje je torej resnica? Ali ni smatrali take izjave županstva kot falzifikacijo zapisnika?« Dokaz gori navedena pritožba. — Zagovor je bil klaverno, junaki so obmolknili. Potokar je bil obsojen na 30 kron, Kolenec na 40 kron, A. Slajpah in Al. Bukovec na 20 kron kazni. Sodnijsko je torej potrjeno, da se g. Potokar in tovariši vojskujejo z lažjo in obrekovanjem. Vsled odločnega postopanja naših mož je vzbesnela

nasprotna banda. Pri nas se godijo reči, ki so le še med divjaki v navadi. Ponoči podijo s kamenjem ljudi, ki so bili v cerkvi in jih bijejo z vejami. Okoli cerkve rjovejo cele noči. Zadrugnega mlekarja so na Loku s kamenjem napadli. Sajeov hlapec je mladega fanta, ki še ni nikomur nič žalega storil, z velikim kolom dvakrat po hrbtu vdaril in ga zopet v nedeljo po maši napadel in začel pretepati. Ponoči napadajo mirne ljudi, ki mimo gredo: kradejo kolesa, možejo kočije in izpuščajo gospodarjem prešiče iz hlevov. Spomnimo se, da je »Narod« pisal spomladi o župniku, ko je odstavil Potokarja od orgljanja: »Tone, Tone, ko bi ti vedel, kaj te še čaka!« Torej to je »Narod« mislil z onim grožnjami? Toda, teh divjakov, nad katerimi se zgražajo prav vsi poštene ljudje, je jako malo. Kmalu pride tudi nad te roka pravice.

d Mlekarna v Št. Lovrencu krasno uspeva. Pretekli mesec smo dobili za maslo nad 2200 K. Mleko prinašajo od vseh krajev. Iz Stehanje vasi ga pripeljejo vsaki dan. Vrli Trebanjci so postali glavni stebel mlekarne. Vsaki dan ga pripeljejo s konjem na treh vozech. V Čatežu tudi izvrstno delajo. Eni imajo društveni posnemačnik in pošiljajo smetano dol. Zdolaj je mleka nad 700 litrov na dan. Če bo šlo tako naprej, bo kmalu vse plačano. Kar bo pa dobička, je pa tako last vseh udov. Drugo leto ga znamo imeti do 2000 litrov na dan.

d Iz Velikih Lašč. Hranilnica in posojilnica zelo hitro napreduje. V letošnjem letu je imela do konca oktobra en milijon kron prometa. Ob ustanovitvi njeni ustanovitelji niti slutili niso, da se bo v tem kratkem času tako razvila. Vsako leto se je promet skoraj podvojil. Lansko leto je imela prometa nekaj nad šeststotisoč, letos pa ga ima že zdaj nad en milijon. — Ta hitri razvoj kaže, kako veliko zapiranje ima ljudstvo do nje. Pa vendar še nekateri nosijo svoje denar tja, kamor bi bilo boljše, da bi ga ne. Naj ta napredek naše hranilnice in posojilnice odpre oči tudi zadnjim dvomljivcem, da ne bodo mislili, da denar, ki je v njej naložen, ni tako varen, kakor drugje. Ščasom naj se ves denarni promet našega kraja združi v njej. Kdor ima denar, naj ga v njej naloži; obrestuje se mu po 4 1/2 %. Kdor potrebuje posojila, naj se oglasi pri nas. Dobil ga bo proti vknjižbi ali proti poroštvo zelo po ceni, namreč po 5 %. Ko je letošnji pomlad revizor »Zadrugne Zveze« pregledal našo hranilnico in posojilnico, se je o njenem stanju jako pohvalno izrazil ter pristavil, da bo kmalu med prvimi denarnimi zavodi na deželi, ako se bo tako razvijala kot sedaj.

Most čez Savo pri Kranju bo gradilo podjetje E. Gärtner na Dunaju. Lokalno nadzorstvo bo imel c. kr. stavbinski adjunkt deželne vlade g. Karol Orel.

d Gostilničarjem in plvcem boštanske občine. Letošnji vinski pridelek je jako izoben, bodisi glede kakovosti, kakor glede količine. Žalibog le, da ljudstvo po krčmah in drugod Bogu v zahvalo nezmerno piše, preklinja, kvanta in se tudi pretepa. Gostilničarji v Boštanju in drugod v občini pa itak ne poznajo nobene policijske ure. Opetovano smo prisiljeni klicati, po v to pooblaščenih faktorjih in prositi, da preskrbe policijsko uro tudi krčmarjem in šnopsarijam boštanske občine — pa ne samo za par nedelj; želeli je, da se ne bi tako hitro potrla. Čudno je, da c. kr. žandarmerija nič ne stori kljub temu, da pijanci mnogokrat rogovilijo od krčme do krčme, vsled česar nima počitka željno ljudstvo cele noči pokoja. Osebito pa se nam čudno zdi, da se nekateri može, ki so res može na svojem mestu, vzgledni gospodarji, ki delajo trdo od zore do mraka in še ponoči,

ki dobro vse preudarijo in skrbijo čez teden, da niti vinarja nepotrebno ne izdajo, da otroci in posli pridno delajo itd., dajo od priznjenih jezičkov pregovoriti, da po cele noči podpirajo in plačujejo pijansko kvakanje v gostilni — kljub temu, da imajo doma v svoji kleti vina za potrebo. Za razne potrebe si vsak vinar dobro ogleda predno ga izda, v krčmi za igro in pijačo pa ni škoda petaka ali desetaka. Ko sedi naš mož v gostilni pri veseli družbi, se ne briga za svoje domače. Posli in otroci so mogoče v še slabši družbi kakor on sam. Res je, to moramo priznati, da človek potrebuje včasih razvedrila; toda tudi to mora biti le do prave meje in v poštenu družbi. Kakšna je pa družba, ki se navadno nahaja po gostilnah zlasti ponoči? — Pri pogovorih ne pozabijo na »farje« in zabavljati čez cerkvene obrede in vero. Je-li čudno, če se sicer dobri može napijo z vinskimi duhom vred tugi brezverskega duha? Kar pa ugaja očetu, se-li sin ne bo oprijel očetovega zgle-da! Ali je čudno, ako bo sin rajši zahajal v slabo družbo, nego k službi božji in sv. zakramentom!! — Dragi krščanski može! Le eno besedo naj Vas še resno in odločno vprašam: »Ste-li Vi od svojih prednikov tudi take zglede dobivali?« Upam, da mi morate splošno pritrditi — ne. Ljudski prijatelji.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Redka slovesnost. Dne 24. oktobra je bil ves vipavski trg v zastavah. Kaj pa je bilo? Vipavski gospod dekan Matija Erjavec je obhajal 25-letnico svojega dekanovanja v vipavski dolini. Kakor znano, je bil pred kratkim imenovan od presvetlega cesarja za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja. Torej dva važna vzroka, da je cela Vipava vesela in ponosna na svojega cerkvenega glavarja. Gospoda dekana-kanonika ljubijo vsi dobri Vipavci, spoštujejo ga pa tudi nasprotniki. Kaj torej čuda, da je tekmovalo skoraj vse, da pokaže spoštovanje njemu, ki ga je odlikoval sam presvetli cesar. — Na večer je bil vipavski trg s prav malimi izjemami prav lepo razsvetljen; slovesno zvonenje pa je oznanjalo celi vipavski dolini imenitno prihodnjega dneva. Prikorakali so vrli pevci in zapeli nekaj prav lepih pesmi slavljenca na čast. Na drugi dan pa je bila napovedana konferenca vseh vipavskih duhovnikov. Prišli so tudi gostje iz sosednih dekanij. Pred začetkom konference je nagovoril gosp. župnik iz Št. Vida Janez Demšar jubilarja s prav pristržnimi besedami, v katerih je poudarjal slavljenčeve zasluge, ki so našle priznanje celo na najvišjem mestu; zahvalil se je za skrb in ljubezen, ki jo je vedno gojil gospod dekan-kanonik do vipavske doline in zlasti še do svoje duhovščine, ter ga zagotavljal tudi nasprotne ljubezni duhovščine in ljudstva. Na to so se jubilarju slovesno izročili znaki stolnih kanonikov ljubljanskih, ki mu jih je duhovščina podarila v znak priznanja in ljubezni. Ginjen se je zahvalil slavljenec za vse to, vesel je omenjal sloge, ki vlada med dekanom in duhovščino in želel, da bi taka sloga vladala med vsemi duhovniki ljubljanske škofije. Na to je vodil g. kanonik-dekan konferenco nadet v kanoniški ornat. Po konferenci smo se podali med slovesnim zvonenjem v cerkev, kjer je g. slavljenec opravil v ornatu kanoniškem slovesne litanije in zapel zahvalno pesem ter podelil blagoslov. Pri litanijah je bil navzoč tudi visokorodni

gospod grof Lanthieri. Ljudstva pa se je nabralo vse polno, ki se kar ni moglo nagledati svojega dekana oblečenega kot kanonika. Na to smo se podali nazaj v župnišče, kjer smo bili prav veseli kot otroci svojega predobrega očeta. — Zaslug g. kanonika za vipavsko dekanijo ne bomo tukaj naštevati, saj so splošno znane in sedaj tudi priznane na najvišjem mestu. Samo to rečemo, da bo vipavska dolina šele tedaj prav vedela, kaj ji je bil g. kanonik M. Erjavec, ko ga več imela ne bo. Gospodu novemu kanoniku-dekanu pa želimo čvrstega zdravja, da bi še mnogo let uspešno vodil svoj dekanat kot do sedaj. Gospod kanonik! Kaj ne, mnogo ste trpeli v teku dolgih 25 let, marsikatera grenka skrb je šla v tem času čez Vašo sedaj že sivo glavo, veliko križev je prišlo nad vas, pa vse ste vdano in junaško prenašali, zato vas pa zdaj diči zlat križ, ki naj se še dolgo sveti na vaših zvestih prsih, po smrti pa vam želimo vsi — zlato krono tam gori, kjer ni nobenega križa več!

n **Občinske volitve v Ložah pri Vipavi** so se, kakor čujemo, dobro obnesle. V tretjem razredu se liberalci niti vdeležili niso volitev, pa tudi v drugem razredu je zmagala S. L. S. in s tem je, kakor upamo, — Majerjevega papeževanja konec, s tem pa tudi njegove slave. Če ga lastna občina vrže ob tla, kaj naj ga vzdigujejo tuje?!

n **Na Slapu** še sedaj ni volitev. Rekurz zoper volitev smo vložili že v začetku februarja, pa še sedaj ni rešitve od nikoder. Samo c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni prosimo, naj jih vendar razpiše, naj se usmili g. Puncuha, če ne si bo strgal vse podplate, kajti na Erzely iz Vrhpolja je le daleč.

n **Kupci!** Ako hočete izborne vinske kapljice, pridite k nam na Vipavsko. Cene zmerne, roba dobra. Svoji k svojim, Kranjec h Kranjcu!

n **Budanje-Dolga poljana.** Naše »Slovensko katoliško izobraževalno društvo« name-rava prirediti v nedeljo, dne 8. grudna, veselico. Pri tem opozarjamo vsa naša sosednja bratska društva, in tudi one, kateri še niso društveni ude, ter tiste, ki se zanimajo za društvene prireditve, natančneji spored se naznani z vabilom. — Sedaj bližajoči se jesenski in zimski čas nas kliče k živahnemu društvenemu delovanju. »Izobraževalno društvo« hoče v ta namen zastaviti vse svoje moči. Člani in članice, ne pozabite, da je prava izobrazba v društvih. In sedaj v hladnih jesenskih in mrzlih zimskih večerih ter ob nedeljah in praznikih, ko ne veste, kam bi šli, pridite v društvo prebrat časopise! Ravno tako se lahko poslužujete knjižnice, zlasti sedaj, ko je izpopolnjena.

n **Pozor! Pozor!** Dne 17. novembra, v nedeljo popoldne, priredi »Slovensko izobraževalno društvo« na Slapu pri Vipavi veselico z bogatim sporedom. Nastopil bo moški in mešani društveni zbor. Igrali se bodeta dve igri, v eni nastopijo dekleta, v drugi pa moški društveni člani; igrali bodo igro, ki se še ni igrala do sedaj na nobenem društvenem odru. Nazadnje boste tudi srečo lahko lovili, samo če jo boste znali vjeti. Pridite torej vsi prijatelji petja in poštene zabave. Vabijo se vsa bratska društva prav posebno. Skupaj držimo, v združevanju je moč. Le tako bodo mogla naša društva rasti in se razcvitati in roditi obilno sadov. Spoznavajmo se med seboj, da se bomo mogli ljubiti in ravno veselice so najlepša prilika za to. Zatorej pa dne 17. novembra vsi na Slap, sprejeli vas bomo z ljubeznijo in z bratskim objemom. Povabila z sporedom se dopošljejo pravočasno. Na svidenje torej!

Iz reške doline.

n **Listič »političnih tepcev«.** »Notranjec«, me je spravil danes, gospod urednik, v tako izborno razpoloženje, da Vam pišem mesto kratkih novic v izpremembo kar celo pismo. Shoda »neodvisnih kmetov« v Postojni dne 10. novembra ne bo. »Nepričakovane ovire« so ga onemogočile. Primaruha, pa ne da bi ateju Žužamaži jezik naenkrat otekel, ali se pa še niso navadili na pamet govora o izbornem postojnskem vodovodu! Zakaj niso te nepričakovane ovire pač sporočili knežjemu profesorju Zgagi; saj bi ta za vse lahko opravil. Smešen in domišljav je pa ta Česnikov Korle. V zadnjem »Notranjcu« piše — strmite, da se je »cenila škoda vsled povodnjiv vsled prošnje, ki jo je odposlal Korle iz Knežaka na glavarstvo, katero se je takoj odzvalo prošnji« in prišlo cenit škodo. Čudno, Korle, da ni še zvedel ministrski predsednik za tvoj talent. Sigurno bi te bil napravil že za ministra notranjih zadev. Čemu ni v svoji vsegamoččnosti sploh preprečil še dežir povodenj. Le bahaj se še naprej, »izvrstni« pisnik »Notranjcev«; koga drugega bi bilo v dno duše sram, če bi o njemu prihajala med svet taka budalost. Se gorostašneja od te nadute domišljavosti je pa »Notranjčeva« zloba, s katero se igra z Belokranjsko železnico. Velezaslužnemu poslancu gospodu Sukljeju očita, da bi bil podkupljen. Kakoršen je pač »šuft«, tako sodi o drugih! Zato pa povedi »Notranjec«, kdo je tebe podkupil s tisočaki, da zamoreš prihajati brezplačno ljudem? Dokler tega ne poveš, nikar ne blebetaj o dostojnosti. Kar se tiče pa tožb, pa preberi Gostinčarjevo in Jakličovo interpelacijo o porotnih sodiščih in liberalnih sodnikih, pa boš zvedel, zakaj noben poštenjak »Naroda« ne toži! Da je pa spisal to številko »Notranjčeva« človek, zrel za norišnico, dokazuje sledeče. V uvodniku pravi, da je nagodba »nepsprejemljiva in škodljiva« za Slovence. Med političnimi vesti pa se bere: »Sicer pa je tudi zdaj dovoljeno zvezo čez Metliko z veseljem pozdravljati, ker je velika pridobitev«. Ali se ne obsoja iz lastnih ust »Notranjčeva« zloba? Radi »velike pridobitve« je nagodba »nepsprejemljiva in škodljiva«. Hudobija je pač sama sebi lagala. Pavlihe pri »Notranjcu« lahko vzamejo patent na tako pamet. V zabavo naj priobčim še eno prav pristno teh Salomonov! »Agrarna osrednja zveza« na Dunaju, tako piše, »je sklenila na vso moč delati proti nagodbi, ker ne odgovarja agrarnim interesom«. V tej zvezi so pa razven agenta Hribarja vsi slovenski poslanci. V uvodniku pa piše, da bode dr. Žitnik, dr. Šusteršič in Povše, ki je celo v načelstvu te zveze, glasovali za nagodbo. Od smeja bi pač popokali »Domoljubovi« čitatelji, če bi jim še sporočil, kako silno pečejo zelene zavisti silajni uspehi naših poslancev glede slovenskih šol. Eno hinavščino pa naj vendar le še sporočim. Pod naslovom »narodno gospodarstvo« v notici »Kako se podpira kmečki stan oziroma zadružništvo drugod«, pripoveduje postojnski Pavliha, kako izvrstno uspeva mlekarstva prodajalna v Šerdingu na Gorenjem Avstrijskem. Ko bi vedel ta oslovski osel, da imajo klerikalci v rokah deželni odbor gorenjavstrijski, in da je velika večina poslancev klerikalna, bi gotovo ne pohvalil te mlekarne. Da, »kranjski kmet se pod nosom briše za vsako podporo, ki bi njemu koristila«, ker so ravno liberalci s svojimi kravjimi zvoncei preprečili volivno preosnovno za deželni zbor, po kateri bi bila večina zastopnikov kmečkga stanu, in bi zastopala tudi njegove koristi. Zato pa je naš bojni klic za prihodnje deželnozborske volitve: proč z liberalni troti tudi iz deželne zbornice, proč z kravjimi zvonarji, proč z »neodvisnimi

kmeti! Ti, o zarukani »Notranjec«, pa le še »držno zaupa! na nepoučenost« tvojih slepcev naprej. Čim bolj jih slepiš, tem večje razočaranje bode zopet o priliki deželnozborskih, kakor je bilo po tvojih izmišljotinah ob državnozborskih volitvah, ker pene, votle pene, brez vsake cene so tvoje hinavske laži.

n **Tatovi** so okradli na Vseh svetih dan župnišče v Pograjah. Bili so tako drzni, da so ob belem dnevu med deseto službo božjo pristavili lestev in pobrali večjo svoto denarja.

n **Za ambulantno pošto** ste vložili občini Trnovo in Jablanica prošnji. Skrajna potreba je pač ta prekornostna naprava za ljudstvo, kar pa baže ovira za občino Jablanica poštari-rica v Bistrici. Zakaj neki ne podreza znani »neodvisni oberkmet« Fadguc, ki tako rad gori z jezikom za ljudsko blaginjo, svoje sorodnice, da se naj ne ustavlja ljudski koristi?

n **Obilna** je bila udeležba ljudstva pri zadnji veselici »Katoliške delavske družbe« dne 27. oktobra. Po igri je bil srečolov. Naši vrli telovadci so nabrali mnogo dobitkov in jih okusno razložili v pivarni. Srečolov je donesel telovadcem 161 K, za kar se imajo zahvaliti v prvi vrsti svojim naklonjencem.

n **Shod socialistnih demokratov** je bil dne 28. oktobra. Kristan je hotel utajiti, kar je »Naša Moč« pisala o slani bratovski skladnici in o peticiji strokovnega društva za izboljšanje delavskih plač. Govori pa naš Ante tako, da bi mu moral vsak verjeti, kdor komedijantov ne pozna.

n **Vneti za svobodo** so naši rdeči bratje, seveda za svojo, ne pa za tujo svobodo. Zato delavcu, ki je drugačnega mnenja kot sami, ne da'o besede. Dokaz temu je njihov zadnji shod. Delavca Jakob in Janez Kavčič sta se oglasila k besedi, ko je Kristan svoje zabavljanje končal. Toda nastal je takšen hrušč, da ne bi govorila. Torej še pojasnila ne marajo, tako so zagrizeni.

n **Lahek zaslužek** ponuja rudar Jakob Kavčič tistemu, ki mu dokaže, da je on poslal peticijo po prvem septembru. En tisoč kron mu je obljubil. Najlaglje jih bo zaslužil menda Kristan, ki je na javnem shodu to trdil. Kristan, ali vam kronice nič ne dišijo? Le po nje, saj bi jih konsum rabil. Pa porečete: Druga stvar je trditi, druga zopet dokazati. To poslednje je čisto res.

n **Lepo ozaljšani in razsvetljeni** so bili grobovi na Vseh svetnikov zvečer. Ljudstva se je kar trlo po pokopališču. Pevci »Katoliške delavske družbe« so pod spretnim vodstvom gospoda Grudna zapeli ondri tri ginljive pesmi.

n **Elestrične luči** po Idriji svetijo takrat, kadar je mesečno; kadar je pa oblačno, ne boš videl nobene luči na ulici. Tudi znak napredka!

n **V Žireh** je umrla znana pobožna Polonca.

Iz raznih krajev Notraniske.

n **Ustanovni shod »Kmečke zveze«** za logaški okraj se je vršil v nedeljo, dne 3. oktobra t. l., po večernicah v nekdanji šoli v Zgornjem Logatcu. Udeležba je bila tako velika, da je bila zborovalna dvorana natlačena polna in tudi na hodniku je bilo polno ljudi. Gospod Maček je otvoril shod in dal besedo državnemu poslancu Gostinčarju, ki je v eno uro trajajočem govoru podal poročilo o delovanju državnega zbora. Z navdušenjem so zborovalci sprejeli vest, da je ustanovitev ljudske zavarovalnice za starost v sedanjih državnih zbornici zagotovljena, da je stavila v državni zbornici S. L. S. po poslancu Go-

stinčarju nujni predlog za podržavljenje este Idrija-Logatec, z ogorčenjem pa so poslušali kozlarije poslanca Ivana Hribarja, katere uganja na Dunaju in v Pešti na škodo Belokranjske železnice in na veliko škodo nižjega ljudstva, kateremu bi se visoko podražil kruh, ako se uresniči ločitev Ogrske od Avstrije. Navdušeno so zborovalci pritrjevali svojemu poslancu, ko jim je razlagal, zakaj poslanci S. L. S. ne morejo na Dunaju sedeti skupaj z liberalnim Hribarjem, ki tudi tu ne more opustiti svoje agentske nravi. Konečno pa je pozival navzoče, naj vsi do zadnjega stopijo v »Kmečko zvezo«, ki bo velike važnosti za kmetstvo ljudstvo v gospodarskem in političnem oziru. Poslušalci so bili vidno zadovoljni s poročilom svojega poslanca in mu burno pritrjevali. Za poslancem Gostiačarjem je govoril gospod državni in deželni poslanec dr. Krek. V poljudni besedi je razlagal pomen in korist »Kmečke zveze«. »Kmečka zveza« je za gospodarstvo velikega pomena. Gledati bo treba, da se naša živinoreja povzdigne, da se dobi nazaj paša. Na pašnikih naj se goji plemenska živina, v hlevih pa molzna. Povzdigniti je treba mlekarstvo, ki bo potem nosilo našemu kmetu mnogo dobička. Treba je gledati tudi na to, da se zboljšajo hlevi. Gospod poslanec je govoril potem o veliki škodi, ki bi jo imeli naši kmetje s tem, ako se izvede ločitev Ogrske od Avstrije. Cena živini bi res poskočila. Toda v Avstriji je premalo živine, ki bi zadoščevala za prodajo mesa. Naši kmetje bi vsled visoke cene pri živini živino hitro prodali, nazadnje pa bi ne bilo niti živine v hlevih, tudi denarja bi ne bilo, a meje bi se morale vendarle odpreti. Zato pa moramo gledati, da se kruh poceni, kdor pa hoče jesti meso, naj ga pa plača. Gospod poslanec je govoril še o zavarovalnici za živino, ker se je sprožila misel, da se hoče ustanoviti taka zavarovalnica v tem okraju. Pa tudi politične važnosti so »Kmečke zveze«, ker se zveza briga za vse politične zadeve in volitve. Priporočal je tudi za zimski čas domačo obrt, ki jo hoče vlada z veseljem s šolami podpirati in nese tudi lepe dobičke kmetovalcem. Med govorom so poslušalci burno pritrjevali, kar prča, da so besede naše zavedne pametne može, ki so v tem okraju. Gospod župnik Lavrič je predlagal sledeče može, ki naj tvorijo odbor »Kmečke zveze« v tem okraju: Iz Logatca: Načelnik Istenič Fr., odborniki: Mihevc Jakob, Jelovšek Jakob, Lavrič Josip; Rihar Stefan, Planina; Žigon Janez, Gerčavc; Petkovšek Janez, Hotedrišica; Tomazin Fran, Gorenja vas; Sušnik Matevž, Rovte. Z velikim navdušenjem se je sprejela tudi zaupnica in zahvala »Slovenskemu klubu«. Shod se je vršil lepo mirno, kar prča, da je v tem okraju dobro in izobraženo naše ljudstvo doma. Bog živi!

Iz raznih krajev.

Nova Štifta pri Gornjem gradu.

Pač marsikdo misli, da tukaj prav mirno spimo spanje pravičnega, ker zelo dolgo časa ni bilo od nas nobenega dopisa v cenjenem »Domoljubu«. Pa ni tako. Dasiravno se gibljemo bolj počasi, a gibljemo se pa vendarle. Posebno letošnje volitve so nam dale prilike dovolj, da smo se tudi tukaj začeli zanimati za javno življenje, kajti pri letošnjih volitvah se je pa tudi tukaj pokazalo, da zrak ni več tako čist kot nekdanj, ampak da plavajo po njem pogubni trosi v podobi brezverskega liberalizma. Ker je liberalizem kuga za človeški rod, zato se ga moramo ogibati in kili-

kor mogoče zabranjevati njegovo razširjenje. Liberalci sicer kričijo, da so najboljši kristjani, a zraven pa udrihajo po veri in duhovnikih, kolikor jim je le mogoče, ter lažejo v svojem časopisu tako, da bi jim niti sam kljukec ne bil kos. Da, njihovo časopisje, to jim je največja podpora. Zato ga pa tudi razširjajo in usiljujejo kakor žid svoje malovredno blago. Tudi v našo župnijo prihaja nekaj ljulike v podobi liberalnih časopisov, katere ne zasluži družega, nego da se pobere in v ogenj vrže. Proč torej z liberalnimi časniki, kateri ne znajo družega, kot sejati brezverstvo in netiti sovraštvo proti cerkvi in duhovnikom! Nasprotno pa razširjajmo dobro časopisje povsod, kajti to je naše najboljšo orožje

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

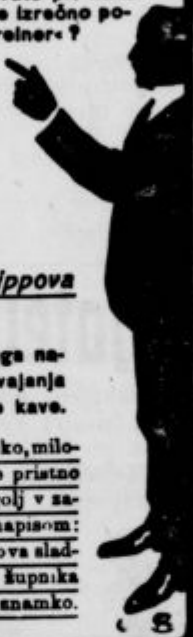
Ker se vam sicer utegne primeriti, da doblite manj vreden posnemek brez vsehrvlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

**Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava**

ima sprito posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus znate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih s napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Prof. Pawlow označi

na podlagi točnih preiskav zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih želodčnih živcev. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodec in olajšajo bolečine prave bradyjeve želodčne kapilice. Pospešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobit škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. C Brudy, L-karnar, Dunaj I, Fleischmarkt 1/357, razpošilja šest steklenic za K 5 -, tri dvojnatne steklenice za K 4 50 franko. 2-1.

ALEXIN

NAJFINEJŠA RASTLINSKA : :
MAST ZA KUHINJE, CVRENJE
IN PEKO, 25 % IZDATNEJE KOT
VSAKA DRUGA. RADI LAHKE
PREBAVE ZDR. PRIPOROČENA

PRISTNO LE S TO
VARSTV. ZNAMKO.

DOBIVA SE V VSAKI
SPECER. TRGOVINI.

VABILO

na

dvojno važno zborovanje

ki bo

v ponedeljek, dne 11. novembra,
v Ljubljani v hotelu »Union«.

I.

Ustanovni shod

„Slovenske podružnice Avstr Rafaelove
družbe v varstvo katol. izseljencev“.

Spored:

1. Sveta maša za udeležence ob pol osmi uri zjutraj v frančiškanski cerkvi.
2. Slovesno zborovanje v veliki dvorani »Uniona«. Pričetek ob 8. uri zjutraj. Vhod skozi Frančiškanske ulice.
 - a) Dosedanje Rafaelovo delovanje.
 - b) Stik z zvezo ameriških duhovnikov.
 - c) Rafaelova družba, opis pota in proge.
 - d) Trst.
 - e) Postavodaja o izseljencih.
 - f) Varstvo deklic.
 - g) Obramba v tujini.
3. Po slovesnem zborovanju ustanovni shod S. P. A. R. D. V. V. K. I.

Pridite! Pripeljite i prijatelje in znance na zborovanje!

II.

Občni zbor družbe treznosti.

ki b. takoj

po končanem ustan. shodu Rafaelove družbe, to je okolu 10. ure dop. na istem prostoru.

Spored:

1. Poročilo o stanju družbe in treznostnega gibanja.
 2. Dr. Vladislav Pegan: Alkoholizem — kriminalistika — postavodajne reforme.
 3. Dekan dr. Fr. Sal. Knaps: Pijančevanje in krščansko življenje.
 4. Vekoslav Ravnihar: Alkoholizem in narodno gospodarstvo.
 5. Prememba pravil in volitev odbora.
- Zborovanje bo trajalo do pol 1. ure (in se po potrebi nadaljuje popoldne.)

Popoldne ob 2. uri v mali dvorani »Uniona«

**PROTIALKOHOLNO ZBOROVANJE
DUHOVNIKOV.**

Nujno vabimo vse Slovence, kateri se zanimajo za blagor našega ljudstva, na to dvojno važno zborovanje. Kdor ima oči, ta lahko vidi, da izseljevanje in pijančevanje glodata kakor rak na telesu našega ljudstva. To se ne sme več mirno gledati, mora se kaj storiti zoper to!

Povabljen in dobrodošel je vsak; posebej še povabimo izobraževalna društva in Marijine družbe, ki imajo smisel za potrebe bližnjega in za apostolsko delo. Tudi ženskam je vstop prost. Zdaj imate po kmetih že bolj čas. Pridite v velike: številu!

Pisma mladini.

(Priobčuje Ivan Podlesnik.)

VI.

Pozdrav »Zvezi telovadnih odsekov«!

Prihodno nedeljo se zberemo v telovadnici »Slovenske kršćansko-socialne zveze« v Ljubljani zastopniki dvanašterih, v letošnjem letu ustanovljenih telovadnih odsekov, da se pomenijo še o tesnejši organizaciji, da si skupno še jasneje začrtajo pot nadaljnjemu svojemu delu in da se ob pogledu na skupne, lepe cilje še bolj navdušijo za plemenito delo. Prav ta mesec pa mineva tudi leto, odkar so ustanovili v Ljubljani prvi telovadni odsek. Gotovo si niso mislili niti ustanovitelji niti vrli mladeniči, ki so prevzeli mlado organizacijo v krepke svoje roke, da bodo ob letu že prisostovali ustanovitvi zveze dvanašterih takih odsekov kot je bil prvi v Ljubljani, ki se je iz skromnega početka razvil v enoletni dobi do središča in voditelja mlade naše organizacije. Eno trdim lahko danes: blagoslov božji je počival nad našim delom. Hvala Bogu! Naj ne pozabijo mladeniči, ki bodo v nedeljo ustanavljali »Zvezo« enega: blagoslov božji se razprostira samo tamkaj, kjer se zbira poštenost. Neštetokrat, ob vsaki priliki, smo letošnjo leto povdarjali vsepovsodi, da je namen vseh namenov nam ta, da zbiramo, družimo, učimo in zabavamo pošteno našo mladino. Ker smo temu namenu dosledno sledili, zato uspehi, za katere hvalimo Boga. Naj ostane tako tudi v naprej! Ravno v zadnjem času se v naših organizacijah prav živo kaže, da se posamezni odseki tega namena jasno zavedajo, kajti iz nekaterih odsekov dobivamo poročila, da se je pričelo pri njih živahno gibanje v tem oziru, da radikalno trebiyo svoje vrste od vsega, kar bi rastlo v plevel. Priznam, da so te operacije mnogokrat združene z neprijetnostmi, da so težavne, toda zdrave so. In to je glavno! Zdravje v duši, zdravje v telesu, zdravje v organizacijah. Tako bo zdrava tudi naša »Zveza telovadnih odsekov«!

Živimo v času ločitve duhov. Na eni strani dan, na drugi noč. Na eni pomlad, na drugi zima; tu ljubezen, tam sovraštvo, tu požrtvovalnost, tam egoizem; na eni strani vera, na drugi nevera. Val proti valu, brat proti bratu. Pot pa tako jasna, pot tako lepa, četudi težavna. Kaže jo srce, vodnik je razum, razsvetljuje jo vera. Kam? Na desno ali levo? Bratje! To vprašanje je prvo vprašanje. Tudi v naših telovadnicah si stojte nasproti vrste, tudi tamkaj se ločijo vrste na desno in levo, toda končno se strnejo v eno. Pod spretnim vodstvom načelnika se združijo vrste in iz njih zakipi harmonija, iz katere se prične delo. Tako je tudi v življenju. Dan na dan hodimo svoja pota, ta desno, oni levo, kakor zahteva poklic, kakor kaže delo. Ko pa nastane potreba, pa se združimo vsi, ki smo enega duha in srca in iz tisočev in tisočev vzkipi harmonija po velikem in plemenitem. Iz harmonije pa se rodi navdušenje za delo, za cilji. Val vzraste proti valu, moč proti moči, moč svetlobe proti moči teme.

Zato pa, brat, ko si med nami, ni več časa vpraševati kam? Si že v valu, ki se zaganja proti valu, si že na poti, ki vodi kvišku. Če

omagaš, te podpira ljubezen, če si truden, te poživi navdušenje, če dvomiš, te prepriča krepka beseda voditelja. Samo če ne nosiš v srcu svetlobe, samo če se bojiš teme, če si plašljiv in neplemenit in ne navdušen za delo in boje — samo tedaj nisi več naš in naravno je, da moraš odpasti iz vrste, da moraš omagati. Naše vrste so bojna vrsta, naše čete so čete tiste prostovoljno združene armade, nad katero se visoko dviga prapor ljubezni in dela in trdne vere. Bomo li pustili kdaj onečastiti ta prapor, bomo li malodušni proti našim zasmehovalcem? Nikdar! Če zaničuje naš prapor sovražnik, ga premagamo, če pa vstane iz naših vrst samih kdo, ki pljuje pod tem znamenjem našega prepričanja, ga iztrebimo iz vrst. Pa gremo naprej! Pred nami pa visoko v zraku slovenska trobojnica, katere bela barva nam znači čistost naših src, modra moč dela, po katerem hrenimo, rdeča pa ljubezen do domovine in ljudstva! Visoko gori pa stoji križ, znamenje globoke naše vere — zvezde vodnice.

In zato: pozdrav mladini, ki se bo zbrala prihodno nedeljo, da se pod tem praporom še tesneje organizira in da jasno izreče svoje globoko prepričanje, da bo v znamenju naše zastave zmaga mladine, za zmago mladine pa bodočnost naroda, čigar zvesti sinovi smo.

Pozdrav »Zvezi telovadnih odsekov«!
Na zdar!

Prijateljica mater,

ki pričakuje novega potomca in ki jih mučijo čustva velike utrujenosti in malorčnosti je SCOTTOVA emulzija Učinek SCOTTOVE emulzije je tako čudovit kakor zadovoljiv.

Pristna je s to znamenko - ribičem - kot poročenim znakom za SCOTT-ov način.

Hova moč in novo veselje do življenja

se začitata kakor po čarovni pijači. Pa še bolj bo mladi zemljan, ko zagleda svet, razveselil starše z zdravim izgledanjem in krepkimi oblikami, kakaj z materjo je SCOTTOVA emulzija okrepila in ojačila tudi njega izkratka pospeševala njegovodnejše.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.

Naprodaj po vseh lekarnah. 2173 VI

Pri vsaki hiši se dogajajo pri različnih delih ranitve in tu je na mestu, da se varujejo rane vnetja in onečiščenja. Treba pa si je izbirati takih pomočkov, ki rane hlade in lajšajo bolečino, zatorej pospešujejo zaceljenje. Svetovnoznano in v skoro vsako domačo lekarnico uvrščano praško doniače zdravilo iz lekarnice B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi, je tako sredstvo, ki ima omejenost lastnosti in se dobiva tudi po tukajšnjih lekarnicah. — Glej inserat.

Inozemstvo. V deželah, ki so zaostale v gospodarskem in kulturnem oziru, veljajo inozemski izdelki več, kot domači, med tem ko se v naši domovini vedno daje prednost domačim izdelkom. Schichtove tovarne izdelujejo n. pr. tako miko, kot nobena druga tvornica v inozemlju. S tem milom se lahko čisti tudi že rabljeno perilo.

Kašljajoči naj bero inserat o THYMOMEL SCILLAE, preizkušen izdelek, ki ga zdravniki večkrat zapisujejo.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 14. novembra 1907.

Loterijske srečke.

Gradec,	2. novembra	33	49	68	84	25
Dunaj,	2. novembra	58	6	2	45	23
Trst,	26. oktober	64	5	36	34	30
Linc,	26. oktober	43	74	71	49	27

Slabotni, v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzburljivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom dr. Hommela Haematogen.

Slast se vzbudi, duševne in telesne moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni dr. Hommel-ov Haematogen in ne dajte si usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5—7

Najboljši češki izvor! Ceno posteljno perje!

1 kg sivnega, dobro skubljenega K 2—, boljega K 2-40; 1 kg belega, skubljenega K 2-60, puhastega 5 K 10 v. 1 kg prav finega, snežno-belega, skubljenega K 2-40, K 8—, Pri naročilu 5 kg franko.

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz najvišjega ali rumenkastega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, z novim sivim trpežnim perjem 10 K, s finim puhastim sivim perjem 12 K, 14, z najfinim sivim puhom K 16 —; 1 vzglavnik 80 cm dolg, 56 cm širok K 2-80, K 3-40, K 4—, Pošlji po povzetju K 15— dalje franko. 1144 10—10

Zamena dovoljena, blago se vzame franko nazaj in vrne denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Dešenice 71, Šumava, Češko.

KAŠLJUJOČIM otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava slez, jo odvaža, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo, zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti pošiljavi 2-30 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-ja
2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24—1
Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na ime sredstva, izdelovalca in na varstveno znamko.

Slabosti,

nervoznosti krčev, bolečin se poznamo, odkar rabimo Fellerjev fluid s znamko „Ela-fluid“. Dvanašterica za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubieli pri Eltsu 10, (Hrvaško).

2317 Dada.

Zahvala.

Dne 17. m. m. uničil mi je požar hišno poslopje, ki je bilo zavarovano pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“. Škoda, nastala po požaru, se je takoj čutila in tudi odškodnina takoj izplačala v mojo popolno zadovoljnost, vsled česar izrekam „Vzajemni zavarovalnici“ javno zahvalo in vsakega to solidno zavarovalnico najtopleje priporočam.

Janez Žerovnik.

Ivan Jeraj, Janez Lužar,
priča. priča.
+ Fran Kranjc po J. Sajovicu,
priča. 2512 1-1

Za vedno!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter se velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zlati proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

- gld. 6-90 in sicer:
- 6 komadov najtinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
 - 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
 - 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
 - 12 k m. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
 - 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
 - 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;
 - 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
 - 2 kom. elektnih namiznih svečnikov;
 - 1 kom. ced. luk za čaj;
 - 1 kom. najfin. spalnica za sladkor

42 komadov skupaj samo gld. 6-90.

Vseh teh 42 predmetov le poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bujo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši državi leta inšerat ne temelji na nikakršni slepariji, zaverujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržke znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG

eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga
na Dunaji II, Rembrandtstr. 19 O.
Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej povpiše.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina)

Izveček iz pohvalnih pism:

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan Maribor.

Eksc. baronica Edelsheim mi je najtopleje priporočila Vašo garnituro, torej prosim, pošljite mi tako garnituro za gld. 6-90.

Kocsaard, 29. oktobra 1901.

Ilona Tisza, roj. grof. Degenfeld.

Ker je Vaša garnit. v gospodnji jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. St. Pavel pri Preboldu

Dr. Camilo Böhm, okr. in tov. zdravnik

Največja, najboljša tovarniška zaloga ur, zlatnine, srebrnine, china srebra in dragocenih kamenov. 530 21-18

Prodaja le I. vrste blaga.

Niže vrste blago se ne razpečava. Zadovoljujem se z malim dobičkom

Cenike pošiljam zastoj in poštne prosto.

Kupujem tudi staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni

Fr. Čuden

urar, Prešernove ulice v Ljubljani
nasproti frančiškanskega mostu.

Eksportna trgov. na vse dele sveta.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le gld. 2-20 komad in gld. 4-30 za par 6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kozuhovina, temnosivi, okoli 150 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutza, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Illosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlissa Mankendorfa, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr.

skladiščni hlapec

mlad, neoženjen, zdrav in močan. Plača dobra, po dogovoru s hrano in stanovanjem. Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravnistvo tega lista. Istotam se sprejme tudi

vajenec za pekarsko obrt

v starosti 15-16 let.

2458 2-2

Šnovi za mošt

popolno nadomestilo za jabolka in hruške v izdelovanje mošta. Dodatek za zboljšanje mošta. Razpošilja proti povzetju

Josip Racher

drožerija „pri črnem psu“

Bruck ob M.

Prospekte na zahtevo zastoj.

Odobrila c. kr. splošna preskuševalnica za živila v Gradcu.

2413 6-3

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

brez drugih primesi uporabljajo „Ceres“ tovarne za izdelovanje znane „Ceres“ masti, katero pripravljajo v čistih aparatih.

Ceres mast

se rabi za praženje, kuhanje in pecivo.

BRÁZAY FRANCO-ŽGANJEVO MILO

radi svojega izbornega higijeniškega in kozmetičkega učinka **je ne do-seže nobeno drugo milo.** Napravljajo kožo čisto, nežno in prožno, lepo polt, krepi kite in učinkuje razkuževalno. Neobhodno potrebno za vsako toaletno mizo in vsako otročjo sobo.

Cena komadu 70 v., 3 kosi v elegantnem kart. K 2. Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na **Brázay, Dunaj III/2, Löweng. 2 a.**

Sirolin

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, Influenca □ □ □
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švica).

Povečuje slast do jedi in teže telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenja. 2209 D 44 27

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: izvirni zavitek „Roche“.

Zabranite
izpadanje
las!

Od-
stranjujte
prhljaje!

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja.

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja.

St. Louis
1904:

Grand
Prix!

Milan
1906

Grand
Prix!

Ojačite
rast las!

Oživiljate
živce!

Dr. Dralle-jabrezov a voda za lase

najplemenitejša in najnaravnejša vseh voda za glavo in lase. Pazite pri
nakupu izrecno na ime „Dr. Dralle“, ker se ponujajo česče manjvredna
ponarejanja na škodo občinstva. Dobiva se v lekarnah, parfumerijah,
drožerijah in brivnicah Glavna zaloga: M. Hoffmann & Co. Tešin v L.

Čudež je je godil nedavno v Budapešti,
ki je edini te vrste. Ta čudež je
da **dež** in zaloga suknene blaga
v Budapešti VII. l. R. te bil erg. a razpo. ilja za
K 10 kupon 3 metrov

finega jese. skega blaga ali kamarna v črni temno-
višnji, sivi in rujavi barvi za popoln obleko
za go. pnde (sukna, hlače in telovnik) 973 15-8

Šivalni stroj
lep in trpežen, že
od 38 kron na-
prej. Ceniki zast.
L. REBOLJ
zaloga šiv. strojev
in koles, Kranj.

Stanje hranilnih vlog:
nad 22 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 768.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne,
jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni
davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik
toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta
način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v
33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo
dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. 1083 13 5

Bvaležnost

Vsakomur brezplačno na-
znanim, kako sva jaz in
moja mati ozdraveli dol-
goletne bolezni v nogi.

Go. pa vdova Jentsch

Niederwiesla b. Chem-
nitz, Saško 2444 2-2

Tkalnica za platno

Emil Fuchs, Nachod i.
Češko, Krkonoši.

Ponuja svojo zalogo:

Ostanki 8—20 m dolgi,
brez napake.

Modni barhend za do-
mačo obleko in bluze,
flanelo za srajce in
bluze, cefir za obleko,
nežni vzorci, oksford
za srajce karirano.

Kanafas v živih bar-
vah, obelji na tkani-
ni za perilo.

Vse v pristnih barvah.
dobro blago. 2392 3 3

45 metrov izbranega
8 gld.

Pošilja po povzetju. Vzorc
ostankov se ne pošiljajo.

Kdor rabi traverse in želez-
niške čine za oblake, str. šno lepenko,
bičje za -trope, pločevino za strehe,
okove za okna in vrata, pumpe in cevi
za vodo vino in gnojnice obr. e naj
se na trgovino z železnino

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1,
zraven „Figabirta“, in Valvazorjev trg št. 6,
nasproti Kržišanske cerkve.

Edino tam se dobi vedno svež portland-
in roman-cement iz slovečih tovarnih dovke in
trbovlske. Mreže in žica za ograje, tratičke
brano, razni plugi, šedilniki, tehnične čistilnice
za žito, oprava za mlesarne, ter vse poljedelsko
orodje v veliki izbiri.

Glavno in edino zastopstvo za celo Kranjsko
na zadnji poljedelski razstavi v Zagrebu s prv
darilom odlikovali slomorenice, mlatilice in
gopolisor

Amerikanski stroji za košnjo vedno
v zalozii. 7 8

SVOJI K SVOJIM!

Dobre ohranjen gramofon

posebno priporočljiv gostilničarjem, se proda
po nizki ceni. Naslov: Karol Dolenc, Želez-
niki. 2460 2—2

Lasje so kras č oveka!

Barin

je sedaj priznano najboljšo in najuspešnejšo

sredstvo

ki že v nekaj minutah po
želji spremeni lase, brado
ali brke. Na perilu ne
pušča nikake sledi. Naj-
boljše sredstvo proti

izpadanju las nple-
ti je Ella-sredstvo

za lase. Cenik in navodilo zast. in franko.

Provozroči naglo rast las in brade, čisti in krepi
glavo. Cena mali steklenici K 3-60, veliki ste-
klenici K 5- —. Ella-kreme za obraz

odstranjuje vse pege na obrazu, pomladi in
osveži polt. Cena po velikosti, 1, 2 in 4 K.

Ella-milo K 1. Ella-lepotilo K 1, 2 in
3. Ella-umivalna v da K 1.

Naročila naj se naslavljajo na BAROS GABOR
tovarna kozmetičkih toaletnih sredstev Bu-
d. m. e. ta VII., Dohány utca 1. Za-
loga 49. Telefon 872. Tovarna: J. Varos-
major utca 42, lastna hiša, telefon 45—45.
Razpošilja se 2 na dan po pošti po povzetju
ali vposlatvi denarja. 1680 3—1

Registrona varov. Bajna Iluzija! Oblistvana varovana.

1974 Najlepši kras božičnega drevesca 15-1
 ki bi ga ne smela pogrešati nobena kriščanska družina, je moje izboljšano
briljantno angel zvonilo za božično drevo št. 1
 popolnoma iz keramike s 6 poslad. angelci 80 cm vis. Garantira se za funkcionalnost.

Postaviti se lahko tudi na največje ali najmanjše drevo s preprostim nasajenjem. Postavljeno na misko se
 tudi lahko tudi na namizno svetiljo. Postavljeno na toplo peč funkcionalna tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo, nanje priurjeni izboljšani jekleni be-
 tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-
 zvončno, srebrnotisto zvonjenje zadoni,
 mlado in staro predstavljajo v božično
 blaženost. Kos stane s kartonom in na-
 vodilom vred K 1-50.

3 kosi . . .	K 4-25	9 kosa . . .	K 12-
4 . . .	" 5-50	12 . . .	" 15-
6 kosov . . .	" 8-	24 . . .	" 29-
36 kosov . . .	K 43-50		
50 . . .	" 58-		
100 . . .	" 112-		

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za bo-
 žično drevesce, izvršeno veselegantno in
 posebno fino ponikljano, s sukanimi ste-
 brički za zvonce in tremi prekrasno zre-
 čimi srebr. lametastimi rožami, ki potem,
 ko so prižgane sveče, prečarano odse-
 vajo, kos s kart. in navod. vred K 2-

3 kosi . . .	K 5-50	9 kosov . . .	K 15-50
4 . . .	" 7-25	12 . . .	" 20-25
6 kosov . . .	" 10-50	24 . . .	" 39-50
36 kosov . . .	K 57-50		
50 . . .	" 7-50		
100 . . .	" 150-		

Najnovjši

stekl. nakit za božično drevesce

12 kos. sortiran h. skrbno zaviti v kartonu, po velikosti
 in izvršitvi po K -40, -60, -70, -80, 1-,
 1-20, 1-50, 2-, 4 os. kartonu, po velikosti in izvršitvi
 po K -75, -90, 1-, 1-20. Lameta. angelčki
 laici, srebrni ali zlati, kuvert K -10, dica za orehe
 100 kosov K -20, varilice iz steklenih kroglic, 1 in
 pol do 2 metra dolga, po velikosti kroglic K -90
 -95, 1-20, 1-40. Svečnice 24 kosov v kartonu K -50,
 varje 15 kosov v kartonu K -58, držalci za sveče,
 tucat K -50.

Prosimo zahtevajte katalog

Božična nagrada.

Vsak p. a. kupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pišeno enkrat naroči
 za božično nagrado alarmno budilko št. 4343 s po noči svetlečim se
 Zamenja dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizikal!

Podaja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravnost se naroča na odredke postopne nakupne. Neobhodno je potrebno, da se pri na-
 ročitvi opomni, ali naj se podaja blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakega naročitelja, da
 naredi, čim lažje, blago se pred 15. decembrom, kar pomeni, da 15. decembra zaradi hudoga zavrača ne more dostavljati take
 hitro, kakor ob navadnem času. Razpisujejo naročbe satorej pravočasno na naslov:

tvornica ur v Mostu

ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu

JAN KONRAD

št. 1941 na Češkem

Zahtevajte najnovjši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastoj in poština prosto.

pristna Roskopf patentna re-
 montoirka na sidro švicarskega
 zistema z masivnim solidn. švi-
 carskim kolesjem nasidro in za-
 ščiteno za gonilno vzmet, pristno
 niklasto okrovje z varstveno
 ploombo in šarnirskim pokro-
 vom, ovaln. robom, 36 ur doča
 (ne gre samo 12 ur), okrašeni in
 pozlačeni kazalci, nainstanč-
 nejše reguliranje in 3letni garan-
 cijski list, kom. 5 K, 3 kom.
 14 K. S sekundnim kazalcem
 6 K, 3 kosi 17 K.

Bogata izbora v mojem glav. katalogu.

Št. 7323. Denarnica iz enega
 kosa, svetlorjava, safian mnogo
 prostora za drobiž, 4 predeli, no-
 tranja zapora na vzmet, nikel-
 nast zunanja zapora 9 cm dol-
 gosti, 6 cm širokosti K 1-50.

Št. 7908. Cena dobra denarnica iz enega
 kosa, modrega, gladkega, usnja gna-
 nena, la zaklopi iz gvedne, 4 predeli
 in vintje, 3 zapora, 9 cm dol. 6 cm
 šir. K 1-35.

Boljše denarnice po K 1-85, 2-10,
 2-80, 3-10, 3-50, 3-80, 4-20 in višje

za najmanj 40 K blaga, dobi zastoj
 kazalnikom in pa kalendar za 1. 1908.

Izdelovanje zseh pred
 metov za zdravilstvo, po-
 sebno 2193 12-2

kilnih (bruh) pasov

za moške, ženske in otroke
 natančno po meri.
 Pri poštnih naročilih
 se mora naznaniti, ali je
 kila na desni ali levi ali
 pa na obeh straneh in nje
 velikost.

Za gg. zdravnike ve-
 lika zaloga kirurg. in
 medic. instrumentov
 in aparatov, karkuk-
 prodmetov, elastičnih
 nogavice itd., izdelo-
 vanje modrecev.

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta
 Levčeva hiša št. 32, Ljubljana.

Ohranitev zdravega želodca

nič največ v ohranitvi, pospeševanju in v
 uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadle-
 nega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najbolj-
 ših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno na-
 pravljeno, tek zbujujoče in prebavljanje po-
 spešujoče in lahko odvajajoče domače zdr-
 vilo, ki ublaži in odstrani znane posledice ne-
 zmernosti, slabe diete, prehlajenja, in zopra ga
 zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmo-
 tvoritve kislin ter krče je **Dr. Rose balsam za
 želodec** iz lekarne B. FRAGNERJA v PRAGI

SVARILO!

Vsi deli embalaže imajo
 postavno depono ano var-
 stveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI

c. in kr. dvornega dobavitelja
 „pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ul. Nerudove ul. 203

Po pošti razpošilja se vsak dan.
 Cela steklenica 2 K, pol št. ki nje 1 K.

Proti vpošiljavni K 1-40 se pošlje mala steklenica in za
 K 2-80 velika steklenica, za K 4-10 2 veliki steklenici, za
 K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic
 poštne prosto vsa postaje avstro-ogrsko monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani
 se dobiv. pri g. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trn-
 koczy, M. Mardetsch äger, J. Mayr. 2177

Staro železo

baker, svinec in mednino plačuje
 po najvišjih cenah

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 1
 in Valazarjev trg št. 6. 718 8

Učenca

za kolarsko obrt sp. ejme Ivan Prosnik,
 kolar na Vrhniki. 2456 3-2

Franc Kos, trgovec
 v Poljanah nad Škofjelo

v ljudno naznanja p. n. občinstvu, da je svojo že
 nad 8 let obstoječo trgovino, ki se nahaja ob dr-
 žavni cesti ki veže Žiri, Idrijo in Cerkno, zdajno
 povečal. Obenem se priporoča za obilen obisk in
 zagotavlja točno in ceno postrežbo. 18.0 5-4

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
 Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.
 Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana,
 Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
 gostilne pri „Figovu“. 1878 26-6

Kdor kupuje blago za jesenske in zimske
 obleke, naj se gotovo posluži dobro znane
 trgovine

„Pri Škofu“

v Ljubljani, Pogodarski trg (sadni trg)
 v veliki mestni hiši nasproti molarjev.

Došlo je novo blago v veliki izbi in po
 zmerni ceni in sicer: sukneno blago za moške
 in ženske, perlini parhent, volnene, svilate in
 pletene rute (kocke), šerpe in ogrinjale, odeje
 (kovtre) domačega dela, koci, jagerske srajce
 in jagerske spodnje hlače za moške, ženske
 in otroke, kakor tudi nogavice za moške in
 ženske. 2289 8-4

Postrežba zanesljivo poštna in
 dobra!

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

prilporeča svojo veliko zalogo
najraznovrstnejših klobukov, ci-
lindrov in čepic, kakor tudi naj-
trpežnejših ter najfinejših čevljev.

Pastorale izvrševanje.

Vsako pomaranje kaznivo
Edino pristen je 85 43

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1
velika specialna steklenica s patent. zamakom
K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
proti vsem se tako starih ranam, vnetjem, ra-
nitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena:
3 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali
denar naprej. — Obe domači sredstvi sta po-
vred znani in sloviša kot najboljši. Naročila se
naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri
Rogaški Slatini.

A. Thierry v Pregradi: Hrobra s tisoči originalnih pism gratis in
franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Poskusite! Gotovo boste zadovoljni!

Najboljše in najcenejše

kupite na drobno in debelo

v trgovini s papirnatim blagom

A. Škulj

v Ljubljani, Poljanska cesta 12,
zraven nove gimnazije 2268 6-5

Seno in slama

vseh vrst se dobi pri 2511 4-1

Viljemu Löwbeer

Dunaj, II./3, Gredlerstrasse 10.

„Kunard Line“
Trst-New York

snajprava vneja,
najcenejša in naj-
boljša pot iz Ljub-
ljane v središče
Amerike, ker t-d
ni dolgotrajne
mučne vožnje po
raznih železnicah, nobenega posredovanja, ne prenočevanja in sploh
nobenih potratnih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, razni
in snažni; vožnja vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Poja-
nila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 79

Blidnji odhod iz Trsta: Slavonija, torek 12. novembra. Altonia,
torek 19. novembra 1907. „Lusitania“ iz Liverpoola 30. novembra.
„Panonia“: 3. decembra.

Andrej Odisek, Ljubljana, Slomškove ulice 25,
poleg cerkve Srca Jezusovega.

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri
nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer
ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vpo-
satev vzorcev pri veliki trgovini
bratje Lechner v Gradcu, železna
hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima
vsak najmodernejšo blago za damsko ob-
leko črno in barvano perilno blago, po-
steljino, oksford, loden, sukno, vse vrste
platno za perilo in posteljno opravo, in
mnogo drugih predmetov, poleg cenika
o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si
more vsak doma izbrati in potem kar
najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo
hiš naroča že celo vrsto let vse svoje po-
trebščine le od tam, ker so se prepričali,
da ima ta strogo rečna trgovina pred
oči! edino zadovoljnost svojih odjemalcev.

2026 12-9

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
nemislivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetetka
v Ljubljani Kolobvorske ulice 20.
Raznovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

Izvajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Osební kredit za

uradnike, častnike,
učitelje itd. Samostojni
konzorciji za hranilnico
in predjume uradniš.
društva dajejo po naj-
zmernejših pogojih tudi
proti daljšim odplačilom
posojila na osebni kredit.
Potovalci izključni. Na-
слови konzorcijev se po-
vedo brezpla. pri osred-
njem vodstvu uradn.
društva, Dunaj, Wipp-
lingerstrasse 25. 2438 1

Najcen. nakup češkega posteljnege perja

5 kg nov., dobrega, sivlega,
skubljenega, brez prahu
K 9.40; boljši K 11.80;
5 kg dobrega napoli belega
K 16.—; belo, mehko K 23.50;
5 kg snežnobelo, mehko
K 28.—; K 30.—; K 34.—;
K 36; 5 kg snežnobel ne-
oskubljen K 23.—; K 26.—;
K 29.—; puh siv K 3.40;
bel K 4.—; 40, snežnobel K
5.80 in K 6.40 pol kg.
Pošiljatev franko po po-
vzetju. Sme se zamenjati in
nazaj vzeti proti povračilu
poštnine. Pri naročilu se
prosi za natančen naslov.
IVANA POLATSCHKE
Janovitz a. d. Angl 16
pri Klatovu, Češko.

I. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola, Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečastiti duhovščini in p. a.
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih okrov
z umetnim steklarstvom ali slikanje na steklo,
stavbenih del, naprav okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelansko in
stekleno posodo za namizje gostile in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Narisi, ceniki in proračuni za za-
bavne zastoj, mnoga spričevala za dovršene
dela so cenjem odjemalcem v ogled na
razpolago. 1907 52-12

FLORIAN

Je najboljše krepčilo za želodec!

Priznано od učenjakov!

„Florian“ se dobi edino od Rastlin-
ske destilacije „Florian“ v
Ljubljani.

Mizarskega pomočnika išče Fr. Erzar,
mizar v Cerkljah
pri Kranju Službo lahko nastopi takoj. Delo trajno.
2514

CARLO GORTAN, Trst, Via Santa
Caterina 13, prodaja

Lecerjevo jedilno olje in namizno olje.

Cene: 44, 48, 52, 56, 60, 64, 68, 72, 80 vin.
pol litra. Vzorec proti 50 vin. Za vsak
vzorec naj se označi cena. 1457 20-19

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in
belino rok v 3 dneh. — Lonček 1 K 20 v

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine
v obrazu in po rokah. — Steklenica 6 K.

Razpošilja po povzetju lekarna pri
Mariji Pomagaj, Budapest. Liszt Fe-
rencz-tér 20. 2307 18-1

Káthe-jeva voda za lase

ali „Pomada“, edino in najgo-
tovoje sredstvo za močno in
naglo rast las in brade. V krat-
kem času presenetljiv uspeh. Cena
steklenice ali lončka K 2.—,
K 3.—, steklenica za poizkus
K 1.40. Pošilja po povzetju gospa
Káthe Menzel, Dunaj, XVIII,
Schulgasse 3, 1 St. g. 2342 10-4

Učenca

sprejme takoj za mesarsko obrt Karol Černe,
mesarski mojster, Ljubljana, Poljanska cesta 29.
2440 2-2

A. Sušnik

Zaloška cesta šte. 21, Ljubljana.

Trgovina specializirane blaga, moke, spi-
rita, žganja in raznovrstnih barv. — Ob času setve
garantirano kaljiva semena, kakor: detelja, tra-
va, pesa itd. Zaloga raznovrstnega železa,
železnih lin, travers, Roman in Portland cementa,
štedilnikov, peči, okov za okna in vrata, kotlov vlitih
in bakrenih, mrež za ograjo, pozlačenih nagrob-
nih križev, tehtnic, utež, pump in cevi za vod-
njake, sploh vse železnine po najnižji ceni.
— Velika zaloga poljedelskih strojev: mlatil-
nic, slamožnic, plugov itd. 355 18-17

Dobra postrežba, nizke cene.

Vizibilna: „Katališka Vizibilna“